B.A. Hons.

(AksharaPurushottam Darshanm)

अधिगमपरिणाम-आधारितपाठ्यचर्यारूपरेखा
स्नातककार्यक्रमः – अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनम्
2025

ज्ञान-विज्ञान विमुक्तये
UGC

विश्वविद्यालय-अनुदान-आयोगः
बहादुरशाह-जफर-मार्गः
नवदेहली-110002

UGC LOCF (Sanskrit) Committee

Prof. Shrinivasa Varakhedi
Chairperson of the committee and Vice-Chancellor, Central Sanskrit University, New Delhi – 110058, ✉ vc@sanskrit.nic.in
Prof. Sukant Kumar Senapati
Vice-Chancellor, Shri Somnath Sanskrit University, Veraval, ✉ sukantsnpt@gmail.com
Prof. Viroopaksha V. Jaddipal
Secretary, Maharishi Sandipani Rashtriya Ved Vidya Pratishthan, Ujjain, ✉ vvjaddipal@gmail.com
Dr. M. V. Natesan
(Retd Prof.) SSV Kaladi, Kailash Nagar Kolazhy, Biyur, Trichur-10, ✉ natesanskt2000@gmail.com
Dr. Mamta Tripathi
Assistant Professor, Gargi College, University of Delhi, Delhi, ✉ mamtatripathi.jnu@gmail.com

Curriculum Development Committee for B.A. Hons. (Akshar-Purushottam-Darshnam)

Prof. Sukant Kumar Senapati
Chairperson of the committee and Vice-Chancellor, Shri Somnath Sanskrit University, Veraval, ✉ sukantsnpt@gmail.com
Dr Sagar Acharya
Assistant Professor and Principal, BAPS Swaminarayan Sanskrit Mahavidyalaya, Sarangpur, Gujarat ✉ sagarpacharya@baps.edu.in
Dr. Srinivasa Kumar N Acharya
Convenor of the Committee and Asso. Professor and HoD, Dept. of Philosophy, Manipal Academy of Higher Education, Manipal, Karnataka, ✉ head.philosophy@manipal.edu

Co-Ordination Committee

Dr. G. Surya Prasad
Chief Co-ordinator of the committee and Asst. Professor, Central Sanskrit University, New Delhi – 110058, ✉ dr.gsurya.prasad@csu.co.in
Dr. Yashvant Kumar Trivedi
Asst. Professor, Central Sanskrit University, New Delhi - 110058, ✉ dr.yashvant.trivedi@csu.co.in
Dr. Awasthi Sailesh Kumar
Asst. Professor Grade, Central Sanskrit University, New Delhi - 110058, ✉dr.awasthisailesh@csu.co.in
Dr. Kishor Kumar
Asst. Professor Grade, Central Sanskrit University, New Delhi – 110058, ✉ dr.kishor_kumar@csu.co.in
Dr. Deepika Dixit
Asst. Professor Grade, Central Sanskrit University, New Delhi – 110058, ✉ dr.deepikadixit@csu.co.in

विषयसूची

कार्यक्रमस्य परिचयः 1

कार्यक्रमस्य उद्देश्यानि 1

कार्यक्रमस्य परिणामाः 2

प्रधानानां पाठ्यक्रमाणां कार्यक्रमपरिणामैः सह योजनम् 3

गौणानां पाठ्यक्रमाणां कार्यक्रमपरिणामैः सह योजनम् 7

प्रधानपाठ्यक्रमाणां सञ्चयः 9

गौणपाठ्यक्रमाणां सञ्चयः 11

प्रथमवर्षः (प्रधानपाठ्यक्रमाः) 12

प्रथमसत्रार्द्धः (Semester-1) 13

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.1: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१-४ अध्यायाः) 13

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.2: सत्सङ्गदीक्षा प्रमुखभाष्योपेता 15

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.3: वचनामृतसङ्ग्रहः (गढडाप्रथमप्रकरणतो लोयाप्रकरणपर्यन्तम्) 17

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.4: वेदान्तदर्शनसमुच्चयः 19

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.5: उपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (ईशकेनोपनिषदौ) 21

द्वितीयसत्रार्द्धः (Semester – 2) 23

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.6: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (५-८ अध्यायाः) 23

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.7: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता १०१-२०० श्लोकाः) 25

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.8 वचनामृतसङ्ग्रहः (पञ्चालाप्रकरणतो गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्) 27

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.9 अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः 29

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.10 कठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् 31

द्वितीयवर्षः (प्रधानपाठ्यक्रमाः) 33

तृतीयसत्रार्द्धः (Semester - 3) 34

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.1: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (९-१३ अध्यायाः) 34

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.2: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता, २०१-३१५ श्लोकाः) 36

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.3: मुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् 38

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.4: छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्यायतः चतुर्थाध्यायपर्यन्तं चितांशाः) 40

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.5: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१४-१८ अध्यायाः) 42

चतुर्थसत्रार्द्धः (Semester - 4) 44

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.6: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (मङ्गलाऽक्षरब्रह्मधारे) 44

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.7: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (चतुस्सूत्री) 46

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.8: तैत्तिरीयोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् 48

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.9: छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (पञ्चमषष्ठाध्यायौ) 50

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.10: छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (सप्तमाष्टमाध्यायौ) 52

तृतीयवर्षः प्रधानपाठ्यक्रमाः 54

पञ्चमसत्रार्द्धः (Semester – 5) 55

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.1: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्याये ईक्षत्यधिकरणादारभ्य द्वितीयपादान्तम्)........................55
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.2: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (परब्रह्मधारा)........................57
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.3: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्याये तृतीयचतुर्थौ पादौ)........................59
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.4: प्रश्नोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्........................61
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.5: बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (तृतीयोऽध्यायः)........................63
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.6: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (जीवेश्वरधारे)........................65
चतुर्थवर्षीयाः प्रधानपाठ्यक्रमाः........................67
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.1: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (द्वितीयाध्याये प्रथमः पादः)........................68
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.2: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (द्वितीयाध्याये द्वितीयः पादः)........................70
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.3: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (प्रमाणलक्षणमारभ्य उपमानाऽन्तम्)........................72
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.4 अक्षरपुरुषोत्तमदर्शने पञ्चतत्त्वविचारः (शोधविषयः)........................74
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.5 स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (शब्दप्रमाणमारभ्य प्रकरणाऽन्तम्)........................76
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.6: बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (चतुर्थोऽध्यायः)........................78
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.7: अक्षरब्रह्मतत्त्वस्य स्वरूपचतुष्टयम् (शोधविषयः)........................80
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.8: गीतास्वामिनारायणभाष्ये ब्रह्मतत्त्वविचारः (शोधविषयः)........................82
प्रथमवर्षः (गौणपाठ्यक्रमाः)........................84
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 1.क.1: अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः........................85
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 1.क.2: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१-४ अध्यायाः)........................87
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 1.क.3: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता)........................89
द्वितीयवर्षः (गौणपाठ्यक्रमाः)........................91
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 2.क.1: वचनामृतसङ्ग्रहः (गढडाप्रथमप्रकरणतो लोयाप्रकरणपर्यन्तम्)........................92
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 2.क.2: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (५-८ अध्यायाः)........................94
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 2.क.3: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता १०१-२०० श्लोकाः)........................96
तृतीयवर्षः (गौणपाठ्यक्रमाः)........................98
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 3.क.1: वचनामृतसङ्ग्रहः (पञ्चालाप्रकरणतो गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्)........................99
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 3.क.2 कठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्........................101
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 3.क.3: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (९-१३ अध्यायाः)........................103
चतुर्थवर्षः (गौणपाठ्यक्रमाः)........................105
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.1: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता २०१-३१५ श्लोकाः)........................106
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.2: मुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्........................108
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.3: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (मङ्गलाऽक्षरब्रह्मधारे)........................110
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.4: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (परब्रह्मधारा)........................112
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.5: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१४-१८ अध्यायाः)........................114

कार्यक्रमस्य परिचयः
(Introduction of the Program)

बी.ए. आनर्स् (अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनम्) चतुर्णां वर्षाणां कार्यक्रमः विद्यते। अस्मिन् कार्यक्रमे आहत्य अष्टसत्रार्धानि भविष्यन्ति।

अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनं परब्रह्मस्वामिनारायणप्रबोधितं नूनं भारतीयदर्शनपरम्परायां वेदान्तदर्शनविभागे राराजमानमस्ति वैदिकं सनातनञ्च। दर्शनस्याऽस्य निरूपकाः ग्रन्थाः वचनामृतं गुरुपरम्परोपदेशशास्त्राणि प्रस्थानत्रयस्वामिनारायणभाष्याणि स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा सत्सङ्गदीक्षा ब्रह्मघोषश्चेत्यादयः। तत्त्वमीमांसा प्रमाणमीमांसा साधनमीमांसा मुक्तिमीमांसादिविषये दर्शनेनानेन वैदिकपरम्परायां प्राप्यते विशिष्टं मौलिकं च चिन्तनम्। तेन च परिपुष्णाति भारतीयज्ञानप्रणालिः वैदिकसंस्कृतिः ब्रह्मविद्या चेति।

अर्हता - प्राक्-शास्त्री, उपशास्त्री, उत्तरमध्यमा इति परीक्षोत्तीर्णाः तत्समकक्ष्यापरीक्षोत्तीर्णाः वा छात्राः एन्.टि.ए. द्वारा आयोज्यमानपरीक्षामाध्यमेन उत्तीर्य अस्मिन् बी.ए.आनर्स् (अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनम्) कार्यक्रमे प्रवेष्टुम् अर्हाः। अत्र अष्टसु सत्रार्धेषु स्वशास्त्रीयपाठ्यक्रमाः **(Major),** स्वशास्त्रसम्बद्धचितपाठ्यक्रमाः **(Minor),** बहुशास्त्रीयपाठ्यक्रमाः **(Multi-disciplinary),** मूल्याधारितपाठ्यक्रमाः **(VAC),** कौशलावर्धनपाठ्यक्रमाः **(SEC)** च भविष्यन्ति।

एतैः साकं अन्तिमसत्रार्धे प्रशिक्षुतासेवा **(Internship)** पाठ्येतरगतिविधयः **(ECA)** लघुशोधप्रबन्धः **(Dissertation)** च भविष्यन्ति।

कार्यक्रमस्य उद्देश्यानि
(Objectives of the Program)

अस्य पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यम् एवं प्रकारेण निर्दिष्टं भवति -

1. विविधवेदान्तदर्शनानां प्राथमिकः परिचयः।
2. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकस्य स्मृतिशास्त्रस्य परिचयः।
3. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानां नूतनविचाराणां प्राप्तिः।
4. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्याधारभूतग्रन्थस्य अभ्यासः।
5. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शने प्रतिपादितानां तत्त्वानां साधनानां प्रमाणानां चाऽध्ययनम्।
6. नूतनदर्शनद्वारा तर्कप्रस्थानस्य ब्रह्मपदार्थनिर्णय-जगत्कारणत्व-शास्त्रयोनित्व-श्रुतिवाक्यसमन्वयादिविषये मौलिकज्ञानावबोधः।
7. श्रीमद्भगवद्गीतायामक्षरब्रह्मतत्त्वं परापरेतिसञ्ज्ञयोल्लिखितप्रकृतिद्वयं परमात्मप्रत्यक्षत्वं चेत्यादिविषयेषु नूतनस्य विचारस्य ज्ञानम्।
8. परब्रह्मभक्तये ब्रह्मभूतत्वमनिवार्यमित्यादिरूपेण गीतासिद्धान्तज्ञानम्।
9. परमात्मनः सर्वव्यापकत्वं सर्वकर्तृत्वमक्षरात्परत्वं ब्रह्माक्षरस्य च परमात्मतो भेदः जगत्कर्तृत्वं परमात्मधामरूपत्वं परमात्मसेवकरूपत्वं गुरुरूपत्वं चेत्यादिविषयाणां ज्ञानम्।

कार्यक्रमस्य परिणामाः
(Outcomes of the Program)

कार्यक्रमस्य परिणामः – 1	**भारतीयमूलानि -** छात्राणां भारतीयां संस्कृतिं प्रति आस्थावृद्धिर्भविष्यति। वैदिकानां मूलशास्त्राणां परिचयो भविष्यति। शास्त्राणां योगदानं सनातनपरम्परां च ज्ञास्यन्ति । अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य सिद्धान्ताः शास्त्रमूलाः इति ज्ञास्यन्ति छात्राः।
कार्यक्रमस्य परिणामः – 2	**भारतीयज्ञानपरम्परा** – छात्राः भारतीयज्ञानपरम्परायाम् अभिमानवन्तः भविष्यन्ति। शास्त्राणां यथार्थस्वरूपं ज्ञात्वा तत्त्वविद्यां ज्ञास्यन्ति। ब्रह्मविद्या, अध्यात्मविद्या, पराविद्या इत्यादिशास्त्रनिहितज्ञानराशेः परिचयं प्राप्स्यन्ति। भारतीयज्ञानपरम्परायाम् अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य महत्त्वं ज्ञास्यन्ति।
कार्यक्रमस्य परिणामः – 3	**भविष्यवाद्युपागमः -** अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य अध्ययनानन्तरं विद्यालय-महाविद्यालय-विश्वविद्यालयादिषु अध्यापकत्वेन दर्शनज्ञानप्रचारं करिष्यति। शास्त्रार्थपद्धत्या आध्यात्मिक-मानसिकविकासो भविष्यति। आबाल्यात् संस्काराणां सेचनं भविष्यति।
कार्यक्रमस्य परिणामः – 4	**बहुशास्त्रीयम्** - शास्त्रोक्तानां सिद्धान्तानामनुसरणं मनुष्यजीवने सम्भवमिति ज्ञात्वा छात्राः यथाशक्ति तदनुसरणे प्रेरिता भविष्यन्ति। अक्षररूपो भूत्वा परब्रह्मभक्तिः कर्तव्या इति ज्ञानेन सर्वत्र ब्रह्मदृष्टिप्राप्तये प्रेरणां प्राप्स्यन्ति। भारतीयाचारविचारान् पवित्रतां च ज्ञास्यन्ति। समाजे अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य मन्दिराणां शास्त्राणां प्रभावं योगदानं च वेत्स्यन्ति।
कार्यक्रमस्य परिणामः – 5	**वृत्तिप्रदानक्षमता -** विश्वविद्यालयादिषु अध्यापकत्वेन, अक्षरपुरुषोत्तममाहात्म्य-पारायणद्वारा वृत्त्यर्जनं भविष्यति।

प्रधानानां पाठ्यक्रमाणां कार्यक्रमपरिणामैः सह योजनम्
(PROGRAM OUTCOME MAPPING FOR MAJOR COURSES)

Course Name पाठ्यक्रमनाम	Rootedness भारतीय मूलानि	IKS भारतीय ज्ञान परम्परा	Futuristic भविष्य वादी	Employability वृत्तिप्रदानक्षमता	Value, Skill and Multidisciplinary मूल्यानि, कौशलानि एवं बहुशास्त्रीयपाठ्यक्रमः	Disciplinary Knowledge अध्ययनशाखायाः ज्ञानम्	Difficulty Level काठिन्यस्तरः
श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१-४ अध्यायाः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता १-१०० श्लोकाः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
वचनामृतसङ्ग्रहः (गढडाप्रथमप्रकरणतो लोयाप्रकरणपर्यन्तम्)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
वेदान्तदर्शनसमुच्चयः	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
उपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (ईशकेनोपनिषदौ)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (५-८ अध्यायाः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
सत्सङ्गदीक्षा [प्रमुखभाष्योपेता १०१-२०० श्लोकाः]	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
वचनामृतसङ्ग्रहः	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

(पञ्चाळाप्रकरणतो गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्)							
अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
कठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (९-१३ अध्यायाः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
सत्सङ्गदीक्षा [प्रमुखभाष्योपेता २०१-३१५ श्लोकाः]	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
मुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमतः चतुर्थाध्यायपर्यन्तम् - चितांशाः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१४-१८ अध्यायाः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (मङ्गलाऽक्षरब्रह्मधारे)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (चतुःसूत्री)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
तैत्तिरीयोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (पञ्चमषष्ठाध्यायौ)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (सप्तमाष्टमाध्यायौ)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्याये ईक्षत्यधिकरणादारभ्य द्वितीयपादान्तम्)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (परब्रह्मधारा)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्याये तृतीयचतुर्थौ पादौ)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
प्रश्नोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (तृतीयोऽध्यायः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (जीवेश्वरधारे)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (द्वितीयाध्याये प्रथमः पादः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (द्वितीयाध्याये द्वितीयः पादः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (प्रमाणलक्षणमारभ्य उपमानाऽन्तम्)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
अक्षरपुरुषोत्तमदर्शने पञ्चतत्त्वविचारः (शोधविषयः)							

स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (शब्दप्रमाणमारभ्य प्रकरणाऽन्तम्)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (चतुर्थोऽध्यायः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
अक्षरब्रह्मतत्त्वस्य स्वरूपचतुष्टयम् (शोधविषयः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
गीतास्वामिनारायणभाष्ये ब्रह्मतत्त्वविचारः (शोधविषयः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

गौणानां पाठ्यक्रमाणां कार्यक्रमपरिणामैः सह योजनम्

PROGRAM OUTCOME MAPPING FOR MINOR COURSES

Course Name पाठ्यक्रमनाम	Rootedness भारतीय मूलानि	IKS भारतीय ज्ञान परम्परा	Futuristic भविष्यवादी	Employability वृत्तिप्रदानक्षमता	Value, Skill and Multidisciplinary मूल्यानि, कौशलानि एवं बहुशास्त्रीयपाठ्यक्रमः	Disciplinary Knowledge अध्ययनशाखायाः ज्ञानम्	Difficulty Level कठिनतायाः स्तरः
अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१-४ अध्यायाः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता १-१०० श्लोकाः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
वचनामृतसङ्ग्रहः (गढडाप्रथमप्रकरणतो लोयाप्रकरणपर्यन्तम्)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (५-८ अध्यायाः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
सत्सङ्गदीक्षा [प्रमुखभाष्योपेता १०१-२०० श्लोकाः]	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
वचनामृतसङ्ग्रहः (पञ्चाळाप्रकरणतो गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
कठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (९-१३ अध्यायाः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
सत्सङ्गदीक्षा [प्रमुखभाष्योपेता २०१-३१५ श्लोकाः]	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
मुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (मङ्गलाऽक्षरब्रह्मधारे)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (परब्रह्मधारा)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१४-१८ अध्यायाः)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

प्रधानपाठ्यक्रमाणां सञ्चयः

क्र.सं.		प्रधानपाठक्रमाः	पाठ्यक्रम-श्रेयोऽङ्कः	पाठ्यक्रम-काठिन्यस्तरः
1	प्रथमवर्षीयाः प्रधानपाठ्यक्रमाः	प्रधानः 1.1: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१-४ अध्यायाः)	4	100-199
2		प्रधानः 1.2: सत्सङ्गदीक्षा प्रमुखभाष्योपेता	4	100-199
3		प्रधानः 1.3: वचनामृतसङ्ग्रहः (गढडाप्रथमप्रकरणतो लोयाप्रकरणपर्यन्तम्)	4	100-199
4		प्रधानः 1.4: वेदान्तदर्शनसमुच्चयः	4	100-199
5		प्रधानः 1.5: उपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (ईशकेनोपनिषदौ)	4	100-199
6		प्रधानः 1.6: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (५-८ अध्यायाः)	4	100-199
7		प्रधानः 1.7: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता १०१-२०० श्लोकाः)	4	100-199
8		प्रधानः 1.8 वचनामृतसङ्ग्रहः (पञ्चालाप्रकरणतो गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्)	4	100-199
9		प्रधानः 1.9 अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः	4	100-199
10		प्रधानः 1.10 कठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	4	100-199
11	द्वितीयवर्षीयाः प्रधानपाठ्यक्रमाः	प्रधानः 2.1: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (९-१३ अध्यायाः)	4	200-299
12		प्रधानः 2.2: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता, २०१-३१५ श्लोकाः)	4	200-299
13		प्रधानः 2.3: मुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	4	200-299
14		प्रधानः 2.4: छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्यायतः चतुर्थाध्यायपर्यन्तं चितांशाः)	4	200-299
15		प्रधानः 2.5: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१४-१८ अध्यायाः)	4	200-299
16		प्रधानः 2.6: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (मङ्गलाऽक्षरब्रह्मधारे)	4	200-299
17		प्रधानः 2.7: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (चतुस्सूत्री)	4	200-299
18		प्रधानः 2.8: तैत्तिरीयोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	4	200-299

19		प्रधानः 2.9: छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (पञ्चमषष्ठाध्यायौ)	4	200-299
20		प्रधानः 2.10: छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (सप्तमाष्टमाध्यायौ)	4	200-299
21	तृतीयवर्षीयाः प्रधानपाठ्यक्रमाः	प्रधानः 3.1: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्याये ईक्षत्यधिकरणादारभ्य द्वितीयपादान्तम्)	4	300-399
22		प्रधानः 3.2: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (परब्रह्मधारा)	4	300-399
23		प्रधानः 3.3: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्याये तृतीयचतुर्थौ पादौ)	4	300-399
24		प्रधानः 3.4: प्रश्नोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	4	300-399
25		प्रधानः 3.5: बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (तृतीयोऽध्यायः)	4	300-399
26		प्रधानः 3.6: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (जीवेश्वरधारे)	4	300-399
27	चतुर्थवर्षीयाः प्रधानपाठ्यक्रमाः	प्रधानः 4.1: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (द्वितीयाध्याये प्रथमः पादः)	4	400-499
28		प्रधानः 4.2 ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (द्वितीयाध्याये द्वितीयः पादः)	4	400-499
29		प्रधानः 4.3: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (प्रमाणलक्षणमारभ्य उपमानाऽन्तम्)	4	400-499
30		प्रधानः 4.4: अक्षरपुरुषोत्तमदर्शने पञ्चतत्त्वविचारः (शोधविषयः)	4	400-499
31		प्रधानः 4.5: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (शब्दप्रमाणमारभ्य प्रकरणाऽन्तम्)	4	400-499
32		प्रधानः 4.6: बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (चतुर्थोऽध्यायः)	4	400-499
33		प्रधानः 4.7: अक्षरब्रह्मतत्त्वस्य स्वरूपचतुष्टयम् (शोधविषयः)	4	400-499
34		प्रधानः 4.8: गीतास्वामिनारायणभाष्ये ब्रह्मतत्त्वविचारः (शोधविषयः)	4	400-499

गौणपाठ्यक्रमाणां सञ्चयः

क्र.सं.		पाठ्यक्रमः	पाठ्यक्रम-श्रेयोऽङ्कः	पाठ्यक्रम-काठिन्यस्तरः
1	प्रथमवर्षीयाः गौणपाठ्यकमाः	गौणः 1.क.1 अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः	4	100-199
2		गौणः 1.क.2: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१-४ अध्यायाः)	4	100-199
3		गौणः 1.क.3: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता)	4	100-199
5	द्वितीयवर्षीयाः गौणपाठ्यकमाः	गौणः 2.क.1: वचनामृतसङ्ग्रहः (गढडाप्रथमप्रकरणतो लोयाप्रकरणपर्यन्तम्)	4	200-299
6		गौणः 2.क.2: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (५-८ अध्यायाः)	4	200-299
7		गौणः 2.क.3: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता १०१-२०० श्लोकाः)	4	200-299
8	तृतीयवर्षीयाः गौणपाठ्यक्रमाः	गौण 3.क.1: वचनामृतसङ्ग्रहः (पञ्चालाप्रकरणतो गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्)	4	300-399
9		गौण 3.क.2: कठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	4	300-399
10		गौण 3.क.3: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (९-१३ अध्यायाः)	4	300-399
11	चतुर्थवर्षीयाः गौणपाठ्यक्रमाः	गौणः 4.क.1: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता २०१-३१५ श्लोकाः)	4	400-499
12		गौणः 4.क.2: मुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	4	400-499
13		गौणः 4.क.3: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (मङ्गलाऽक्षरब्रह्मधारे)	4	400-499
14		गौणः 4.क.4: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (परब्रह्मधारा)	4	400-499
15		गौणः 4.क.5: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१४-१८ अध्यायाः)	4	400-499

प्रथमवर्षः (प्रधानपाठ्यक्रमाः)

काठिन्यस्तरः
100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रथमसत्रार्द्धः (Semester-1)

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.1: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१-४ अध्यायाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अर्जुनविषादहेतुविषये तन्निवारणविषये चाऽध्ययनम्।
2. योगः धर्मः चेत्यादिशब्दानामर्थगाम्भीर्यस्य परिचयप्रदानम्।
3. कर्मयोगस्य मर्मज्ञानप्रदानम्।
4. स्थितप्रज्ञलक्षणानां योगिलक्षणानां च अवबोधनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अर्जुनविषादहेतुविषये तन्निवारणविषये च वर्णनं कर्तुं शक्ष्यन्ति।
2. योगः धर्मः इत्यादिशब्दानामर्थगाम्भीर्यं प्रतिपादयिष्यन्ति।
3. कर्मयोगमर्म व्याख्याने समर्थाः भविष्यन्ति।
4. स्थितप्रज्ञलक्षणानां योगिलक्षणानाञ्च निरूपणे समर्थाः भविष्यन्ति॥
5. परमात्मप्राकट्यरहस्यवर्णने दक्षाः भविष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.1	श्रीमद्भगवद्गीता-स्वामिनारायणभाष्यम् (१-४ अध्यायाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. सम्पूर्णः प्रथमोऽध्यायः, द्वितीयाध्याये विंशतिश्लोकपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अर्जुनस्य स्वजनासक्तिः मोहापादनञ्च।
- अर्जुनस्य शरणागतिः।
- परमात्मनः साङ्ख्योपदेशः।

अन्वितिः २. द्वितीयाध्याये एकविंशतितमश्लोकतः द्वितीयाऽध्यायपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- योगधर्मशब्दयोर्मीमांसा।
- नित्यसत्त्वस्थपदार्थवैशिष्ट्यम्।
- कर्मयोगरीतिः।

-
- स्थितप्रज्ञलक्षणानि।

अन्वितिः ३. तृतीयोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्मशब्दस्य नूतना परिभाषा।
- कर्मयोगनिरूपणम्।

अन्वितिः ४. चतुर्थोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अवतारसिद्धान्तः।
- परमात्मप्राकट्यरहस्यम्।
- ज्ञानिनो लक्षणानि।
- अभ्यासवैराग्यादिसाधनानि।
- ज्ञानयज्ञवैशिष्ट्यम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.2: सत्सङ्गदीक्षा प्रमुखभाष्योपेता

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकस्य स्मृतिशास्त्रस्य परिचयप्रदानम्।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानाम् अवबोधनम्।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकस्य स्मृतिशास्त्रस्य परिचयं वक्ष्यन्ति।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानां नूतनविचारान् प्रतिपादयिष्यन्ति।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शनं करिष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.2	सत्सङ्गदीक्षा प्रमुखभाष्योपेता	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) १-२५ श्लोकाः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- सत्सङ्गलक्षणम्।
- सत्सङ्गाधिकारित्वम्।
- आश्रयदीक्षा।
- गुरुमहिमा।

अन्वितिः २. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) २६-५० श्लोकाः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- दुराचार-व्यसन-चौर्यत्यागः।
- अहिंसादिधर्माः।
- आत्मघातनिषेधः।
- भगवद्बलविचारः।

अन्वितिः ३. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) ५१-७५ श्लोकाः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- नित्यपूजापद्धतिः।

- सिद्धान्तसङ्क्षेपः।

अन्वितिः ४. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) ७६-१०० श्लोकाः। श्रेयोऽङ्कः १

- गृहमन्दिरपूजा।
- गृहसभा।
- प्रतिष्ठारीतिः।
- एकता।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. महन्तस्वामिमहाराजः, (२०२०), *सत्सङ्गदीक्षा*, भाष्यकारः साधुः भद्रेशदासः, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः
100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.3: वचनामृतसङ्ग्रहः (गढडाप्रथमप्रकरणतो लोयाप्रकरणपर्यन्तम्)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्याधारभूतग्रन्थस्य अध्ययनम्।
2. स्वामिनारायणसम्प्रदायस्य मूलप्रमाणानां परिज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. सेवकरूपाक्षब्रह्मणः परिचयकथने समर्थाः भविष्यन्ति।
2. अक्षरधामवर्णनं कर्तुं शक्ष्यन्ति।
3. परमात्ममाहात्म्यं वर्णयिष्यन्ति।
4. स्नेहलक्षणं सङ्गशुद्ध्यादीन् प्रतिपादयिष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.3	वचनामृतसङ्ग्रहः (गढडाप्रथमप्रकरणतो लोयाप्रकरणपर्यन्तम्)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. गढडाप्रथमप्रकरणे १ तः ४० पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- पञ्चतत्त्वावबोधः।
- अक्षरब्रह्मसत्पुरुषमहिमा।
- सेवकरूपाऽक्षरब्रह्मणः परिचयः।

अन्वितिः २. गढडाप्रथमप्रकरणे ४१ तः ७६ पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- सत्पुरुषमाहात्म्यम्।
- अक्षरधामवर्णनम्।

अन्वितिः ३. गढडाप्रथमप्रकरणे ७७, ७८, कारियाणीप्रकरणे १ तः ८ पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- परमात्ममाहात्म्यम्।
- परमात्मसुखम्।
- साधना।

अन्विति: ४. कारियाणीप्रकरणस्य नवमतः (९) लोयाप्रकरणस्याऽष्टादशपर्यन्तम् (१८) श्रेयोऽङ्कः १

- स्नेहलक्षणम्।
- सङ्गशुद्धिः।
- उत्तमनिर्विकल्पनिश्चयः।

निर्धारिता: ग्रन्था: (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. ब्रह्ममननदासः, साधुः, सम्पादकः, (२०२२) *वचनामृतसङ्ग्रहः*, स्वामिनारायण अक्षरपीठ, अहमदाबाद।

काठिन्यस्तरः 100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.4: वेदान्तदर्शनसमुच्चयः

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. वेदान्तदर्शनान्तर्गतानां प्रधानशाखानां परिचयपरिज्ञानम्।
2. वेदान्तदर्शनेषु साधर्म्यवैधर्म्याऽवबोधनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. वेदान्तदर्शनान्तर्गतानां प्रधानशाखानां परिचयात्मकं ज्ञानं प्राप्स्यन्ति।
2. वेदान्तदर्शनेषु साधर्म्यवैधर्म्यज्ञातारो भविष्यन्ति।
3. अद्वैत-द्वैत-शुद्धाद्वैतादिषु प्रमेय-प्रमाणादिनिरूपणं कर्तुं सिद्धाः भविष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.4	वेदान्तदर्शनसमुच्चयः	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. अद्वैतवेदान्तः विशिष्टाद्वैतवेदान्तश्च। **श्रेयोऽङ्कः १**

- वेदान्तद्वये प्रमेयनिरूपणम्।
- प्रमाणनिरूपणम्।
- मुक्तिनिरूपणं तत्साधनानि च।

अन्वितिः २. द्वैतवेदान्तः द्वैताद्वैतवेदान्तश्च। **श्रेयोऽङ्कः १**

- वेदान्तद्वये प्रमेयनिरूपणम्।
- प्रमाणनिरूपणम्।
- मुक्तिनिरूपणं तत्साधनानि च।

अन्वितिः ३. शुद्धाद्वैतवेदान्तः अचिन्त्यभेदाभेदवेदान्तश्च। **श्रेयोऽङ्कः १**

- वेदान्तद्वये प्रमेयनिरूपणम्।
- प्रमाणनिरूपणम्।
- मुक्तिनिरूपणं तत्साधनानि च।

अन्विति: ४. अक्षरपुरुषोत्तमवेदान्तः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- प्रमेयनिरूपणम्।
- प्रमाणनिरूपणम्।
- मुक्तिनिरूपणं तत्साधनानि च।

निर्धारिता: ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. सुकान्तकुमारसेनापतिः, सम्पादकः, (२०२५), *वेदान्तदर्शनसमुच्चयः*, नवदेहली : केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः।

काठिन्यस्तरः 100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.5: उपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (ईशकेनोपनिषदौ)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. भगवतः सर्वकर्तृत्वं, सर्वज्ञत्वं, सर्वनियामकत्वमित्यादिविषयाणां परिज्ञानम्।
2. विद्याकर्मसमुच्चयस्य स्पष्टं परिज्ञानम्।
3. औपनिषदिकप्रार्थनानां परिचयप्रदानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. भगवतः सर्वकर्तृत्वं, सर्वज्ञत्वं, सर्वनियामकत्वमित्यादिविषयाणां वर्णनं करिष्यन्ति।
2. विद्याकर्मसमुच्चयस्पष्टतायुक्ताः भविष्यन्ति।
3. औपनिषदिकप्रार्थनानां ज्ञानं प्राप्स्यन्ति।
4. परमात्मज्ञानेनाऽक्षरधामप्राप्तेः निरूपणे समर्थाः भविष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.5	उपनिषत्स्वामिनारायण भाष्यम् (ईशकेनोपनिषदौ)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. ईशोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्ये मङ्गलादारभ्य षष्ठमन्त्रपर्यन्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- अक्षरपुरुषोत्तमयोः सर्वव्यापकत्वम्।
- कर्माऽलेपत्वम्।
- जीवन्मुक्तस्थितिः।

अन्वितिः २. ईशोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्ये सप्तममन्त्रादारभ्य अष्टादशमन्त्रान्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- मुक्तस्थितिः।
- ज्ञानकर्मसमुच्चयः।
- प्रार्थना।

अन्वितिः ३. केनोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यस्य प्रथमद्वितीयखण्डौ। श्रेयोऽङ्कः १

- परमात्मनः सर्वकर्तृत्वम्।

- परमात्मनोऽपारत्वम्।
- अक्षरब्रह्मगुरूपदेशमहिमा।

अन्वितिः ४. केनोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यस्य तृतीयचतुर्थखण्डौ। **श्रेयोऽङ्कः १**

- परमात्मसम्बन्धमहिमा।
- परमात्मकर्तृत्वम्।
- परमात्मज्ञानेनाऽक्षरधामप्राप्तिः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *ईशाद्यष्टोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

द्वितीयसत्रार्द्धः (Semester – 2)

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.6: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (५-८ अध्यायाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. ज्ञानकर्मयोगयोरैक्यप्रतिपादनम्।
2. आत्मोद्धाररहस्यावबोधनम्।
3. परापरेतिसञ्ज्ञयोल्लिखितप्रकृतिद्वयविषये नूतनविचारवर्णनम्।
4. अक्षरब्रह्मविषये स्फुटमवबोधनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. ज्ञानकर्मयोगयोरैक्यवर्णने समर्थाः भविष्यन्ति।
2. आत्मोद्धाररहस्यं व्याख्यास्यन्ति।
3. परापरेति सञ्ज्ञयोल्लिखितप्रकृतिद्वयविषये नूतनविचारान् ज्ञास्यन्ति।
4. अक्षरब्रह्मविषये व्याख्यास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.6	श्रीमद्भगवद्गीता स्वामिनारायणभाष्यम् (५-८ अध्यायाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. पञ्चमोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ज्ञानयोग-कर्मयोगैक्यम्।
- ज्ञानयुक्त-कर्मयोगमाहात्म्यम्।
- ब्रह्मनिर्वाणम्।
- आत्मोद्धारः।

अन्वितिः २. षष्ठोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- योगाभ्यासः।
- योगिनः लक्षणानि।
- अभ्यासयोगः।

अन्वितिः ३. सप्तमोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- स्वरूपज्ञानमाहात्म्यम्।
- स्वरूपज्ञानवैविध्यम्।
- भक्तचातुर्विध्यम्।
- ज्ञानिनः श्रेष्ठता।

अन्वितिः ४. अष्टमोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरमेव ब्रह्म।
- स्मरणभक्तिः।
- अपुनरावृत्तिः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.7: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता १०१-२०० श्लोकाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकस्य स्मृतिशास्त्रस्य परिचयप्रदानम्।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानां नूतनविचारदृष्टिप्रापणम्।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकस्य स्मृतिशास्त्रस्य परिचयप्रदाने समर्थाः भविष्यन्ति।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानां वर्णनं करिष्यन्ति।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शावकाशं प्राप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.7	सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता १०१-२०० श्लोकाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) १०१-१२५ श्लोकपर्यन्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- सिद्धान्तसङ्क्षेपः।
- सिद्धान्तप्रवर्तकाः।
- साधनशुद्धिः।

अन्वितिः २. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) १२६-१५० श्लोकपर्यन्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- धर्ममर्म।
- भक्तिरीतिः।
- अन्तर्दृष्ट्याद्यनुसन्धानम्।

अन्वितिः ३. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) १५१-१७५ श्लोकपर्यन्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- वैचारिकी साधना।

- वर्तनशुद्धिः।
- वाणीविवेकः।

अन्वितिः ४. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) १७६-२०० श्लोकपर्यन्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- पारिवारिकसंस्कारः।
- स्त्रीपुरुषमर्यादा।
- धनव्यवहारः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. महन्तस्वामिमहाराजः, भद्रेशदासः, साधुः भाष्यकारः, (२०२०), *सत्सङ्गदीक्षा*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.8 वचनामृतसङ्ग्रहः (पञ्चालाप्रकरणतो गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्याधारभूतग्रन्थस्य अभ्यसनम्।
2. स्वामिनारायणसम्प्रदायस्य सिद्धान्तेषु मूलप्रमाणानां परिज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्याधारभूतग्रन्थेन अवबुद्धाः भविष्यन्ति।
2. स्वामिनारायणसम्प्रदायस्थ-सिद्धान्तानां मूलप्रमाणानि प्राप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.8	वचनामृतसङ्ग्रहः (पञ्चाळाप्रकरणतो गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. पञ्चालाप्रकरणम्, १ तः गढडामध्यप्रकरणपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- प्रत्यक्षपरमात्ममहिमा।
- निश्चयः।
- लक्ष्यम्।

अन्वितिः २. २३ तः गढडामध्यप्रकरणपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- साङ्ख्ययोगमर्म।
- ब्रह्मस्थितिमहिमा।
- भक्तेर्गौरवम्।
- भक्तलक्षणानि।

अन्वितिः ३. ६३ तः गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- सेवादिसाधनानि।
- परमात्ममाहात्म्यम्।

- अक्षरपुरुषोत्तमयोः समाना सेवा।
- सत्पुरुषे दृढा प्रीतिः।

अन्वितिः ४. गढडाऽन्त्यप्रकरणम्, १२ तः ग्रन्थसमाप्तिपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- भक्तावगुणदर्शनत्यागः।
- परमात्मकर्तृत्वमतिः।
- भक्तौ पातिव्रत्यम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. ब्रह्ममननदासः, साधुः, सम्पादकः, (२०२२) *वचनामृतसङ्ग्रहः*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.9 अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य गुरुपरम्पराज्ञानम्।
2. स्वामिनारायणसम्प्रदायस्य प्रामाणिकम् ऐतिह्यस्य ज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य गुरुपरम्परायाः ज्ञातारो भविष्यन्ति।
2. स्वामिनारायणसम्प्रदायस्य प्रामाणिकम् ऐतिह्यं ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.9	अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. सम्प्रदायपरिचयः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- भगवान् स्वामिनारायणः।
- अक्षरब्रह्मगुरुपरम्परा।
- सद्गुणसत्कार्यादिकम्।

अन्वितिः २. सम्प्रदायेतिहासः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- भगवान् स्वामिनारायणः।
- अक्षरब्रह्मगुरुपरम्परा।
- सद्गुणसत्कार्यादिकम्।

अन्वितिः ३. दर्शनोद्भवक्रमः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- पञ्चतत्त्वप्रबोधनम्।
- अक्षरब्रह्मपरिचयः।
- साधनमुक्त्यादिविवरणम्।

अन्वितिः ४. गुरुपरम्परा एवं दर्शनप्रसारप्रकारः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मगुणातीतानन्दस्वामिद्वारा परब्रह्मपरिचयः।
- भगतजीमहाराजद्वारा अक्षरब्रह्मपरिचयः।
- शास्त्रिजीमहाराजद्वारोपासनमन्दिरनिर्माणम्।
- साप्ताहिकसभादिकम्।
- भाष्यनिर्माणादिकम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदासः, साधुः, (२०२५) *अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।
2. भद्रेशदासः, साधुः, (२०२५), *भगवान श्री स्वामिनारायण: वैदिक दर्शन एवं सनातन भक्ति परंपरा के प्रणेता*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.10 कठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. परमात्मनः सर्वव्यापकत्वं सर्वकर्तृत्वमित्यादिविषयाणां परिज्ञानम्।
2. अक्षरब्रह्मणः परमात्मतो भेदः तथा तद्धामरूपत्वमित्यादिनूतनानां विचाराणां परिज्ञानम्।
3. ब्रह्मचर्यम्, अव्यक्तम् इत्यादिशब्दानां विशिष्टार्थावबोधनम्।
4. मुक्तिविषयकस्पष्टप्रतिपत्तिसम्पादनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. परमात्मनः सर्वव्यापकत्वं सर्वकर्तृत्वमित्यादिविषयान् ज्ञास्यन्ति।
2. अक्षरब्रह्मणः परमात्मतो भेदं, तद्धामरूपत्वमित्यादिनूतनविचारान् च अवगमिष्यन्ति।
3. ब्रह्मचर्यम्, अव्यक्तम् इत्यादिशब्दानां विशिष्टान् अर्थान् ज्ञास्यन्ति।
4. मुक्तिविषयिणीं स्पष्टतामवाप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 1.10	कठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. प्रथमा वल्ली। **श्रेयोऽङ्कः १**

- नाचिकेतमुपाख्यानम्।
- वरत्रययाचनम्।
- यमराजस्य प्रलोभनानि।
- नचिकेतसो वैराग्यम्।

अन्वितिः २. द्वितीया वल्ली। **श्रेयोऽङ्कः १**

- नचिकेतोमाहात्म्यम्।
- परमात्ममाहात्म्यम्।
- अक्षरधाममहिमा।
- परमात्मनः सर्वसंहारकत्वम्।

अन्वितिः ३. तृतीयचतुर्थवल्ल्यौ। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मणः सेतुरूपत्वम्।
- शरीररूपकविन्यासः।
- परमात्मनोऽक्षरतः परत्वम्।
- परमात्मनः सर्वनियामकत्वम्।

अन्वितिः ४. पञ्चमषष्ठवल्ल्यौ। **श्रेयोऽङ्कः १**

- परमात्मनः सर्वव्यापकत्वम्।
- परमात्मनः सर्वनियामकत्वम्।
- ब्रह्माक्षरस्य सर्वप्रकाशकत्वम्।
- नाचिकेतोपाख्यानमहिमा।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *ईशाद्यष्टोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

द्वितीयवर्षः

(प्रधानपाठ्यक्रमाः)

काठिन्यस्तरः 200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

तृतीयसत्रार्द्धः (Semester - 3)

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.1: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (९-१३ अध्यायाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. राजविद्याविषये परिज्ञानम्।
2. भक्तिमाहात्म्यावबोधनम्।
3. प्रियभक्तलक्षणानां परिचयप्रदानम्।
4. क्षेत्रक्षेत्रज्ञस्वरूपविषयस्य स्पष्टतासम्पादनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. राजविद्या एव ब्रह्मविद्या इति स्पष्टम् अवगमिष्यन्ति।
2. भक्तिमाहात्म्यं ज्ञास्यन्ति।
3. प्रियभक्तलक्षणानि ज्ञात्वा तल्लक्षणानि स्वजीवनेऽपि आचरितुं शक्ष्यन्ति।
4. क्षेत्रक्षेत्रज्ञस्वरूपविषयं स्पष्टं ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.1	श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (९-१३ अध्यायाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. नवमोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- राजविद्यामाहात्म्यं वैविध्यञ्च।
- उपासनाभेदः।
- भक्तिवैविध्यम्।
- भक्तिमाहात्म्यम्।

अन्वितिः २. दशमोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- विभूतिज्ञानमहिमा।
- विभूतेः अनन्तत्वम्।

अन्वितिः ३. एकादशोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- भगवतः विराट्स्वरूपदर्शनं तद्दौर्लभ्यञ्च।
- भक्तिमहत्ता।

अन्वितिः ४. द्वादशत्रयोदशाध्यायौ। **श्रेयोऽङ्कः १**

- उपासनमीमांसा।
- प्रियभक्तलक्षणानि।
- क्षेत्रक्षेत्रज्ञज्ञानम्।
- परमात्मनः निर्लेपत्वम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम्, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.2: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता, २०१-३१५ श्लोकाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकस्य स्मृतिशास्त्रस्य परिचयप्रदानम्।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानां नूतनदृष्टिसम्पादनम्।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकेन स्मृतिशास्त्रेण परिचिताः भविष्यन्ति।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानां नूतनविचारदृष्टिं प्राप्स्यन्ति।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शनं करिष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Minor) 2.2	सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता, २०१-३१५ श्लोकाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) २०१-२३० श्लोकाः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- सञ्चालनविषयकाः धर्माः।
- बाल्यादिधर्माः।
- सङ्गविवेकः।

अन्वितिः २. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) २३१-२६० श्लोकाः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- शास्त्रपठनम्।
- चातुर्मास्यव्रतादिकम्।
- देवमन्दिरादीनामादरः।
- तीर्थयात्रा।

अन्वितिः ३. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) २६१-२८६ श्लोकाः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- नियमपालनम्।

- प्रायश्चिदापत्कालधर्माः।
- परमात्मकर्तृत्वज्ञानम्।
- धर्मपालनस्य लाभः।
- त्यागिधर्माः।

अन्वितिः ४. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) २८७-३१५ श्लोकाः। श्रेयोऽङ्कः १

- उपसंहारः।
- सर्वहितार्थं प्रार्थना।
- ग्रन्थपूर्णाहुतिः।
- ग्रन्थसमर्पणम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. महन्तस्वामिमहाराजः साधुभद्रेशदासः (भाष्यकारः), (२०२०), *सत्सङ्गदीक्षा*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.3: मुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. ब्रह्मविद्यापरम्पराऽवबोधनम्।
2. विद्याद्वयपरिचयप्रदानम्।
3. ब्रह्मविद्याव्याख्यायां नूतनविचारप्रतिपादनम्।
4. ब्रह्माक्षरस्य जगत्कर्तृत्वं, परमात्मधामरूपत्वं, परमात्मसेवकरूपत्वं, गुरुरूपत्वं चेत्यादिविषयाणां परिज्ञानम्।
5. परमात्मनो ह्यक्षरात् परत्वं, सर्वव्यापकत्वमित्यादिविषयाणां स्पष्टमुपपादनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. ब्रह्मविद्यापरम्पराऽवबोधिताः भविष्यन्ति।
2. विद्याद्वयपरिचयं प्राप्स्यन्ति।
3. ब्रह्मविद्याव्याख्यायां नूतनविचारान् अवगमिष्यन्ति।
4. ब्रह्माक्षरस्य जगत्कर्तृत्वं, परमात्मधामरूपत्वं, परमात्मसेवकरूपत्वं, गुरुरूपत्वं चेत्यादिविषयान् ज्ञास्यन्ति।
5. परमात्मनो ह्यक्षरात् परत्वं, सर्वव्यापकत्वमित्यादिविषयान् स्पष्टं ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.3	मुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. प्रथममुण्डकम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्मविद्यापरम्परा।
- अक्षरब्रह्मस्वरूपवर्णनम्।
- गुरुसेवनमहिमा।
- ब्रह्मविद्यालक्षणम्।

अन्वितिः २. द्वितीये मुण्डके प्रथमखण्डः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- परमात्मनोऽक्षरात्परत्वम्।
- परमात्मनः जगत्कर्तृत्वम्।
- परमात्मनो व्यापकत्वम्।

अन्वितिः ३. द्वितीये मुण्डके द्वितीयखण्डः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मणश्चातुर्विध्यम्।
- धामरूपाक्षरब्रह्मलक्ष्यम्।
- परमात्मसाक्षात्कारः।
- ब्रह्मणः सर्वव्यापकत्वम्।

अन्वितिः ४. तृतीयमुण्डकम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्माक्षरस्याऽनश्वरत्वम्।
- मुक्तस्थितिनिरूपणम्।
- मुक्तसामर्थ्यम्।
- ब्रह्मसाक्षात्कारार्थं ब्रह्मज्ञानस्यानिवार्यत्वम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *ईशाद्यष्टोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.4: छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्यायतः चतुर्थाध्यायपर्यन्तं चितांशाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. ओंकारमाहात्म्यपरिज्ञानम्।
2. परमात्मसाकृतिकत्वविषयकं चिन्तनम्।
3. शाण्डिल्यादिविद्यया गूढार्थस्य ज्ञानप्रदानम्।
4. सत्यकामादीनाम् आख्यानेन गुरुमहिमावबोधनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. ओंकारमाहात्म्यं ज्ञास्यन्ति।
2. परमात्मसाकृतिकत्वविषयकं चिन्तनं प्राप्स्यन्ति।
3. शाण्डिल्यादिविद्यया गूढार्थं ज्ञास्यन्ति।
4. सत्यकामादीनाम् आख्यानेन गुरुमहिमज्ञानं अवगमिष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.4	छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्यायतः चतुर्थाध्यायपर्यन्तं चितांशाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. शान्तिपाठः, १/१, ४, ६, ७, ९, १०, ११ खण्डाः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- शान्तिपाठः।
- ओंकारमाहात्म्यम्।
- परमात्मस्वरूपज्ञानम्।

अन्वितिः २. द्वितीयेऽध्याये त्रयोविंशतितमखण्डः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- त्रयो धर्मस्कन्धाः।
- ब्रह्मभूतत्वम्।

अन्वितिः ३. तृतीयेऽध्याये चतुर्दशखण्डपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- मधुविद्या।
- शाण्डिल्यविद्या।

अन्वितिः ४. चतुर्थोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- संवर्गविद्या।
- सत्यकामाख्यानम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुः भद्रेशदासः, (२०२२), *छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.5: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१४-१८ अध्यायाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. गुणातीतलक्षणानि, दैवासुरसम्पत्तिरित्यादीनां परिचयप्रदानम्।
2. संसारवृक्षः तन्मूलोच्छेदनोपायश्च, पुरुषोत्तमस्य क्षराक्षरपरत्वमित्यादिविषयाणाञ्च परिज्ञानम्।
3. परब्रह्मभक्तये ब्रह्मभूतत्वमनिवार्यमित्यादिरूपेण गीताराद्धान्तस्य परिज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. गुणातीतलक्षणानि, दैवासुरसम्पत्तिरित्यादीनां परिचयं प्राप्स्यन्ति।
2. संसारवृक्षः, तन्मूलोच्छेदनोपायः, पुरुषोत्तमस्य क्षराक्षरपरत्वमित्यादिविषयान् ज्ञास्यन्ति।
3. परब्रह्मभक्तये ब्रह्मभूतत्वमनिवार्यमित्यादिरूपेण गीतासिद्धान्तं ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.5	श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायण भाष्यम् (१४-१८ अध्यायाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. चतुर्दशाध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मनिरूपणम्।
- गुणातीतलक्षणानि।
- परमात्मनः सर्वप्रतिष्ठात्वम्।

अन्वितिः २. पञ्चदशोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- संसारवृक्षरूपणम्।
- परमात्मनः क्षराऽक्षरतः परत्वम्।

अन्वितिः ३. षोडशसप्तदशौ अध्यायौ। **श्रेयोऽङ्कः १**

- दैवासुरसम्पत्तिवर्णनम्।
- श्रद्धात्रयविभागः।

- आहारादीनां विभागः।

अन्वितिः ४. अष्टादशोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्मणस्त्रिविधा स्मृतिः।
- सर्वकर्मकारणोक्तिः।
- ब्रह्मभूतत्वस्य परभक्तिलाभः।
- प्रत्यक्षपरमात्माऽऽश्रयः।
- गीताशास्त्रमाहात्म्यम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

चतुर्थसत्रार्द्धः (Semester - 4)

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.6: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (मङ्गलाऽक्षरब्रह्मधारे)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शननिरूपकवादग्रन्थस्य अध्ययनम्।
2. अक्षरब्रह्मतत्त्वस्यावबोधनम्।
3. प्रस्थानचतुष्टयशास्त्रसन्दर्भानुसारं परिज्ञानम्।
4. प्रस्थानचतुष्टयशास्त्रेषु उल्लिखित-अक्षरब्रह्मस्वरूपस्य कारिकाभिः समासेन ज्ञानसम्पादनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शननिरूपकवादग्रन्थस्थविषयान् ज्ञास्यन्ति।
2. दर्शनेऽस्मिन् प्रतिपादिताक्षरब्रह्मतत्त्वस्यावबोधं प्रस्थानचतुष्टयशास्त्रसन्दर्भानुसारं स्फुटं ज्ञास्यन्ति।
3. प्रस्थानचतुष्टयशास्त्रेषु उल्लिखितम् अक्षरब्रह्मनिरूपणं कारिकाभिः समासेन ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.6	स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (मङ्गलाऽक्षरब्रह्मधारे)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. मङ्गलधारा। **श्रेयोऽङ्कः १**

- यज्ञपुरुषस्तवः।
- नारायणस्वरूपाभिध्यानम्।
- शास्त्रावतरणिका।
- सिद्धान्तसर्वस्वम्।
- सिद्धान्तसमाम्नायः।

अन्वितिः २. अक्षरब्रह्मधारा (२.१ तः २.१२ पर्यन्तम्) **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मोद्घोषः।
- अक्षरब्रह्मशब्दव्युत्पत्तिः।
- अक्षरब्रह्मप्रमाणानि।

- अक्षरब्रह्मलक्षणम्।

अन्वितिः ३. अक्षरब्रह्मधारा (२.१३ तः २.१५. पर्यन्तम्) श्रेयोऽङ्कः १

- ब्रह्मपरब्रह्मसम्बन्धः।
- अक्षरब्रह्मणोऽन्वयव्यतिरेकित्वे।
- अक्षरब्रह्मणश्चतुर्विधता।

अन्वितिः ४. अक्षरब्रह्मधारा (२.१५.३ तः धाराऽन्तपर्यन्तम्) श्रेयोऽङ्कः १

- धामस्थसेवकरूपमक्षरं ब्रह्म।
- गुरुरूपमक्षरं ब्रह्म।
- प्रस्थानचतुष्टयेऽक्षरब्रह्मघोषः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.7: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (चतुस्सूत्री)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. ब्रह्मपदार्थविषयेऽवबोधनम्।
2. जगत्कारणत्वविषये नूतनचिन्तनपरिज्ञानम्।
3. शास्त्रयोनित्वाधिकरणे नूतनतर्काणां परिचयप्रदानम्।
4. नूतनदर्शनद्वारा तर्कप्रस्थानस्याऽस्य ग्रन्थस्य ज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. ब्रह्मपदार्थविषयेऽवबुद्धाः भविष्यन्ति।
2. जगत्कारणत्वविषये नूतनं चिन्तनं प्राप्स्यन्ति।
3. शास्त्रयोनित्वाधिकरणे नूतनतर्कैः परिचययुक्ताः भविष्यन्ति।
4. नूतनदर्शनद्वारा तर्कप्रस्थानस्याऽस्य ग्रन्थस्य ज्ञानं प्राप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.7	ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (चतुस्सूत्री)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्ये जिज्ञासाधिकरणम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- मङ्गलवादः।
- ब्रह्मपदार्थनिर्णयः।
- ब्रह्मणोर्जिज्ञास्यत्वम्।

अन्वितिः २. ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्ये जन्माद्यधिकरणम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्मणोर्जगत्कर्तृत्वम्।
- ब्रह्मशब्दविमर्शः।
- लक्षणविमर्शः।

अन्वितिः ३. ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्ये शास्त्रयोनित्वाधिकरणम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्मणोः शास्त्रोपपादकत्वम्।
- अलौकिकार्थेऽनुमानस्याऽकिञ्चित्करत्वम्।

अन्वितिः ४. ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्ये समन्वयाधिकरणम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- वेदान्तवाक्यानां समन्वये मीमांसकैः सह विमर्शः।
- उपक्रमोपसंहारादिना मुण्डके ब्रह्मविद्यायाः परीक्षणम्।
- उपक्रमादिना आनन्दवल्ल्याः परीक्षणम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.8: तैत्तिरीयोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. प्राचीनशिक्षापद्धतेरवबोधनम्।
2. ब्रह्मविदाप्नोति परमित्यादीनां श्रुतिवचसां रहस्यज्ञानम्।
3. परमात्मन आनन्दस्वरूपत्वं तदानन्दप्रदायकत्वमित्यादिविषयाणां चिन्तनम्।
4. परमात्मनो जगत्कर्तृत्वमित्यादिविषयाणां स्पष्टतासम्पादनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. प्राचीनशिक्षापद्धतिम् अवगमिष्यन्ति।
2. ब्रह्मविदाप्नोति परमित्यादीनां श्रुतिवचसां रहस्यं ज्ञास्यन्ति।
3. परमात्मन आनन्दस्वरूपत्वं तदानन्दप्रदायकत्वमित्यादिविषयाणां चिन्तनयुक्ताः भविष्यन्ति।
4. परमात्मनो जगत्कर्तृत्वमित्यादिविषये स्पष्टाः भविष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.8	तैत्तिरीयोपनिषत्स्वामि-नारायणभाष्यम्	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. शिक्षावल्ली। **श्रेयोऽङ्कः १**

- देवतादिप्रार्थना।
- श्रौतस्मार्तविध्यनुष्ठानम्।
- आचार्योपदेशः।

अन्वितिः २. आनन्दवल्ल्याः पञ्चमानुवाकपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्मवेदनम्।
- परब्रह्मप्राप्तिः।
- उत्पत्तिक्रमः।
- परमात्मन आनन्दमयत्वम्।

अन्वितिः ३. आनन्दवल्ल्याः षष्ठानुवाकात् समाप्तिपर्यन्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- सृष्ट्युद्भवक्रमः।
- परमात्ममाहात्म्यम्।
- परमात्मसुखम्।

अन्वितिः ४. भृगुवल्ली। श्रेयोऽङ्कः १

- सृष्ट्युद्भवक्रमः।
- परमात्मसुखवर्णनम्।
- मुक्तस्थितिः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *ईशाद्यष्टोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.9: छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (पञ्चमषष्ठाध्यायौ)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरब्रह्मणः परब्रह्मणः जगत्कारणत्वज्ञानम्।
2. अर्चिरादिगतेः परिचयः।
3. अक्षरधाम्नः सर्वोपरित्वज्ञानम्।
4. तत्त्वमसि इति श्रुतिवचनस्य गूढार्थस्य अवबोधः।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरब्रह्मणः परब्रह्मणः जगत्कारणत्वज्ञानं प्राप्स्यन्ति।
2. अर्चिरादिगत्या परिचययुक्ताः भविष्यन्ति।
3. अक्षरधाम्नः सर्वोपरित्वज्ञानं प्राप्स्यन्ति।
4. तत्त्वमसि इति श्रुतिवचनस्य गूढार्थस्य अवबोधनं प्राप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.9	छान्दोग्योपनिषत्स्वामि-नारायणभाष्यम् (पञ्चमषष्ठाध्यायौ)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. पञ्चमेऽध्याये प्रथमखण्डादारभ्य दशमखण्डपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- संवर्गविद्या।
- पञ्चाग्निविद्या।
- अर्चिरादिगतिः।

अन्वितिः २. पञ्चमेऽध्याये एकादशखण्डादारभ्य अध्यायान्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- वैश्वानरविद्या।

अन्वितिः ३. षष्ठेऽध्याये प्रथमखण्डादारभ्य सप्तमखण्डपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- सद्विद्या।

- अक्षरब्रह्मणः परब्रह्मणः जगत्कारणत्वम्।

अन्वितिः ४. षष्ठेऽध्याये अष्टमखण्डादारभ्य अध्यायान्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- तत्त्वमसि।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुः भद्रेशदासः, (२०२२), *छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 200-299	श्रेयोऽङ्काः - 4 होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.10: छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (सप्तमाष्टमाध्यायौ)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. भूमशब्दरहस्यम्।
2. परमात्मसुखविषयकं चिन्तनम्।
3. दहरशब्देन निर्दिष्टस्याकाशस्य गूढार्थस्य ज्ञानम्।
4. भगवतः सर्वानन्दप्रदातृत्वमित्यादिज्ञानवैभवेन जीवनस्य विभिन्नपरिस्थितौ स्थैर्यानन्दप्राप्तिमार्गज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. भूमशब्दरहस्यं ज्ञास्यन्ति।
2. परमात्मसुखविषयकचिन्तनयुक्ताः भविष्यन्ति।
3. दहरशब्देन निर्दिष्टस्याकाशस्य गूढार्थस्य ज्ञानं प्राप्स्यन्ति।
4. भगवतः सर्वानन्दप्रदातृत्वमित्यादिज्ञानवैभवेन जीवनस्य विभिन्नपरिस्थितौ स्थैर्यानन्दप्राप्तिमार्गं लप्स्यन्ते।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 2.10	छान्दोग्योपनिषत् स्वामिनारायणभाष्यम् (सप्तमाष्टमाध्यायौ)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. सप्तमेऽध्याये प्रथमखण्डादारभ्य चतुर्दशखण्डपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- नारदस्य शोकः।
- नारदाधीतविद्यावर्णनम्।
- शोकनिवारणोपायः।

अन्वितिः २. सप्तमेऽध्याये पञ्चदशखण्डादारभ्य अध्यायान्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- परमात्मसुखवर्णनम्।
- अक्षरधाममहिमा।
- चरममुक्तस्थितिवर्णनम्।

अन्वितिः ३. अष्टमेऽध्याये प्रथमखण्डादारभ्य तृतीयखण्डपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- शरीरे दहराकाशस्यावस्थानम्।

- दहराकाशस्य माहात्म्यम्।
- अक्षरब्रह्मविज्ञानेन फलम्।

अन्वितिः ४. अष्टमेऽध्याये चतुर्थखण्डादारभ्य षष्ठखण्डपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मणः सेतुत्वम्।
- ब्रह्ममननप्रशंसा।
- ब्रह्मविद्यावतां गतिः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

तृतीयवर्षः

प्रधानपाठ्यक्रमाः

काठिन्यस्तरः
300-399

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

पञ्चमसत्रार्द्धः (Semester – 5)

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.1: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्याये ईक्षत्यधिकरणादारभ्य द्वितीयपादान्तम्)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. तर्कप्रस्थानस्याध्ययनम्।
2. श्रुतिवाक्यानां समन्वयः साधनपरिज्ञानम्।
3. ब्रह्मसूत्रार्थविषये नूतनस्य मौलिकस्य च विचारस्य ज्ञानप्रदानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :–

1. तर्कप्रस्थानस्याध्ययनयुक्ताः भविष्यन्ति।
2. श्रुतिवाक्यानां समन्वयः कथं साधितव्य इति विषये स्पष्टाः भविष्यन्ति।
3. ब्रह्मसूत्रार्थविषये नूतनं मौलिकं च विचारम् अवगमिष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.1	ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायण-भाष्यम् (प्रथमाध्याये ईक्षत्यधिकरणादारभ्य द्वितीयपादान्तम्)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. प्रथमपादे ईक्षत्यधिकरणम् आनन्दमयाधिकरणं च। श्रेयोऽङ्कः १

- ईक्षत्यधिकरणम्।
- आनन्दमयाधिकरणम्।

अन्वितिः २. अन्तस्तद्धर्माधिकरणादारभ्य प्रथमपादान्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- अन्तस्तद्धर्माधिकरणम्।
- आकाशाधिकरणम्।
- ज्योतिश्चरणाधिकरणम्।
- इन्द्रप्राणाधिकरणम् ।

अन्वितिः ३. द्वितीयपादे अन्तराधिकरणपर्यन्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- सर्वत्राधिकरणम्।
- अत्त्रधिकरणम्।
- गुहाप्रविष्टाधिकरणम्।
- अन्तराधिकरणम्।

अन्वितिः ४. अन्तर्याम्यधिकरणादारभ्य द्वितीयपादान्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अन्तर्याम्यधिकरणम्।
- अदृश्यत्वाधिकरणम्।
- वैश्वानराधिकरणम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदास, साधु, (2022), *छान्दोग्योपनिषत् स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 300-399

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.2: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (परब्रह्मधारा)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. श्रुतिस्मृत्यादिशास्त्रैः प्रोक्तं परब्रह्मस्वरूपं ससन्दर्भमवबोधनम्।
2. परब्रह्मणो ब्रह्माक्षरात् परत्वं तदाधारत्वं तन्नियामकत्वमित्यादिविषये नूतनविचारपरिज्ञानम्।
3. परब्रह्मणः प्रत्यक्षस्वरूपस्य विषये शास्त्रसन्दर्भपुरस्सरं स्पष्टतापरिज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :–

1. श्रुतिस्मृत्यादिशास्त्रैः प्रोक्तं परब्रह्मस्वरूपं ससन्दर्भमवबोधं प्राप्स्यन्ति।
2. परब्रह्मणो ब्रह्माक्षरात् परत्वं तदाधारत्वं तन्नियामकत्वमित्यादिविषये नूतनान् विचारान् प्राप्स्यन्ति।
3. परब्रह्मणः प्रत्यक्षस्वरूपस्य विषये शास्त्रसन्दर्भपुरस्सरं स्पष्टाः भविष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रम-कूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.2	स्वामिनारायण-सिद्धान्तसुधा (परब्रह्मधारा)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. परब्रह्मधारा (मङ्गलादारभ्य ३.२.८ पर्यन्तम्) **श्रेयोऽङ्कः १**

- परब्रह्मणः एकत्वाऽद्वितीयत्वे।
- परब्रह्मण उपादानत्वेऽपि निर्विकारित्वम्।
- परब्रह्मणः परत्वम्।
- परब्रह्मणः सच्चिदानन्दत्वम्।
- परब्रह्मणः परमानन्दवत्त्वं परमसुखप्रदातृत्वं च।

अन्वितिः २. परब्रह्मधारा (३.२.९ – ३.२.१२) **श्रेयोऽङ्कः १**

- परब्रह्मणः कर्तृत्वम्।
- परब्रह्मणः सर्वज्ञत्वम्।
- परब्रह्मणो व्यापकत्वम्।

- परब्रह्मणः सर्वाधारत्वम्।

अन्वितिः ३. परब्रह्मधारा (३.२.१३ – ३.२.१६.१) **श्रेयोऽङ्कः १**

- परब्रह्मणोऽन्वयव्यतिरेकित्वे।
- परब्रह्मणः सगुणत्वनिर्गुणत्वे।
- परब्रह्मणः साकृतिकत्वम्।
- परब्रह्मणः सर्वोपरित्वम्।

अन्वितिः ४. परब्रह्मधारा (३.२.१७ – प्रकरणान्तम्) **श्रेयोऽङ्कः १**

- परब्रह्मणः प्रत्यक्षत्वम्।
- अवतारसिद्धान्तः।
- परब्रह्मणो दिव्यत्वम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदास, साधु, (2022), *छान्दोग्योपनिषत् स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः
300-399

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.3: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (प्रथमाध्याये तृतीयचतुर्थौ पादौ)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. तर्कप्रस्थानस्याध्ययनम्।
2. श्रुतिवाक्यानां समन्वयस्थापनम्।
3. ब्रह्मसूत्रार्थविषये नूतन-मौलिकविचारप्रदानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. तर्कप्रस्थानस्याध्येतारः भविष्यन्ति।
2. श्रुतिवाक्यानां समन्वयं कर्तुं शक्ष्यन्ति।
3. ब्रह्मसूत्रार्थविषये नूतनं मौलिकञ्च विचारं प्राप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.3	ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायण भाष्यम् (प्रथमाध्याये तृतीयचतुर्थौ पादौ)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. (१.३.१ – १.३.१३) **श्रेयोऽङ्कः १**

- द्युभ्वाद्यधिकरणम्।
- भूमाधिकरणम्।
- अक्षराधिकरणम्।

अन्वितिः २. (१.३.१४ – १.३.४३) **श्रेयोऽङ्कः १**

- दहराधिकरणम्।
- प्रमिताधिकरणम्।
- ज्योतिरधिकरणम्।
- आकाशार्थान्तरत्वाधिकरणम्।

अन्वितिः ३. (१.४.१ – १.४.१०) **श्रेयोऽङ्कः १**

- आनुमानिकाधिकरणम्।
- ज्योतिरुपक्रमाधिकरणम्।
- गुहाप्रविष्टाधिकरणम्।
- अन्तराधिकरणम्।

अन्वितिः ४. (१.४.११ – १.४.२९) **श्रेयोऽङ्कः १**

- संख्योपसंग्रहाधिकरणम्।
- कारणत्वाधिकरणम्।
- जगद्वाचित्वाधिकरणम्।
- वाक्यान्वयाधिकरणम्।
- प्रकृत्यधिकरणम्।
- सर्वव्याख्यानाधिकरणम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदास, साधुः. (2022). *छान्दोग्योपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 300-399

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.4: प्रश्नोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. परमात्मनः सर्वात्मकत्वज्ञानप्रदानम्।
2. परब्रह्मणः प्राणादिकारणत्वस्य अवबोधनम्।
3. अक्षरब्रह्मवेदनेनैव परब्रह्मप्राप्तिः इति सिद्धान्तज्ञानम्।
4. ब्रह्मद्वयोद्घोषपरिज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. परमात्मनः सर्वात्मकत्वस्य ज्ञानयुक्ताः भविष्यन्ति।
2. परब्रह्मणः प्राणादिकारणत्वेन अवबोधिताः भविष्यन्ति।।
3. अक्षरब्रह्मवेदनेनैव परब्रह्मप्राप्तिः इति सिद्धान्तज्ञानं प्राप्स्यन्ति।
4. ब्रह्मद्वयोद्घोषं ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.4	प्रश्नोपनिषत्स्वामिनारायण भाष्यम्	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. प्रथमद्वितीयप्रश्नौ। **श्रेयोऽङ्कः १**

- श्रेयप्रेयमार्गिणां गतिः।
- परमात्मनः सर्वात्मकत्वम्।
- मोक्षस्थानप्राप्तिप्रकारम्।
- मुख्यप्राणस्य देहधारणक्षमत्वम्।

अन्वितिः २. तृतीयचतुर्थप्रश्नौ। **श्रेयोऽङ्कः १**

- परब्रह्मणः प्राणादिकारणत्वम्।
- परब्रह्मणः प्राप्तेः साधनमक्षरब्रह्मवेदनम्।
- अक्षरब्रह्मवेदनेनैव परब्रह्मप्राप्तिः।

अन्वितिः ३. पञ्चमप्रश्नः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्मद्वयोद्घोषः।
- ध्यानरहस्यम्।

अन्वितिः ४. षष्ठप्रश्नः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- षोडशकलपुरुषः परमात्मा।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. महन्तस्वामि महाराज, (2020), *सत्सङ्गदीक्षा* (भाष्यकारः साधुः भद्रेशदासः), अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 300-399	श्रेयोऽङ्काः - 4 होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.5: बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (तृतीयोऽध्यायः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. परमात्मनः सर्वान्तर्यामित्वपरिज्ञानम्।
2. अक्षरब्रह्मप्रशासनं तद्विज्ञानफलमित्यादिविषयाणाम् अध्ययनम्।
3. नूतनदर्शनदृष्ट्या बृहदारण्यकोपनिषदः ज्ञानम्।
4. अभिनवभाष्यमतस्य ज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :–

1. परमात्मनः सर्वान्तर्यामित्वं ज्ञास्यन्ति।
2. अक्षरब्रह्मप्रशासनं तद्विज्ञानफलमित्यादिविषयाणाम् अध्ययनं करिष्यन्ति।
3. नूतनदर्शनदृष्ट्या बृहदारण्यकोपनिषदः ज्ञानं प्राप्स्यन्ति।
4. अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.5	बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (तृतीयोऽध्यायः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. तृतीयेऽध्याये प्रथमब्राह्मणादारभ्य तृतीयब्राह्मणपर्यन्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- जनकयाज्ञवल्क्याऽऽख्यानम्।
- याज्ञवल्क्याऽश्वलसंवादः।
- याज्ञवल्क्याऽऽर्तभागसंवादः।
- याज्ञवल्क्यलाह्यायनिसंवादः।

अन्वितिः २. तृतीयेऽध्याये चतुर्थब्राह्मणादारभ्य सप्तमब्राह्मणपर्यन्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- याज्ञवल्क्योषस्तसंवादः।
- कहोलब्राह्मणम्।

- याज्ञवल्क्यगार्गिसंवादः।
- अन्तर्यामिब्राह्मणम्।

अन्वितिः ३. तृतीयेऽध्याये अष्टमब्राह्मणम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मप्रशासनम्।
- अक्षरब्रह्मविज्ञानफलम्।
- अक्षरब्रह्मविज्ञानविरहितानां फलम्।

अन्वितिः ४. तृतीयेऽध्याये नवमब्राह्मणम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- देवतानिरूपणम्।
- वस्वादित्यप्रजापत्यादीनां वर्णनम्।
- आत्मप्रतिष्ठानादिनिरूपणम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदास, साधुः, (2022). *बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 300-399

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.6: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (जीवेश्वरधारे)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. जीवेश्वरस्वरूपविषयकं ज्ञानम्।
2. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारम् ईश्वरशब्दस्य परिभाषाज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :–

1. जीवेश्वरस्वरूपविषये ज्ञानं प्राप्स्यन्ति।
2. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारम् ईश्वरशब्दस्य परिभाषां ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 3.6	स्वामिनारायण-सिद्धान्तसुधा (जीवेश्वरधारे)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. जीवधारा, मङ्गलादारभ्य ६.७.३.१ पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- जीवलक्षणम्।
- जीवस्य ज्ञानस्वरूपत्वं ज्ञातृत्वं च।
- जीवपरिमाणः।
- जीवस्य शरीराणि।

अन्वितिः २. जीवधारा, ६.७.४ तः ६.१०.१ पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- पूर्वजन्म पुनर्जन्म।
- अवस्थाः।
- जीवस्याऽन्वयव्यतिरेकित्वे।
- जीवकर्तृत्वविमर्शः।

अन्वितिः ३. जीवधारा, ६.११ तः ६.२२ पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- जीवस्य तत्त्वान्तरैः सह सम्बन्धः।

- जीवनानात्वम्।
- जीवलक्षणनिरूपणम्।
- जीवप्रकाराः।

अन्वितिः ४. ईश्वरधारा **श्रेयोऽङ्कः १**

- ईश्वरपरिभाषा।
- अवस्थाः।
- जीवेश्वरभेदः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदास, साधुः, (2022), स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

चतुर्थवर्षीयाः
प्रधानपाठ्यक्रमाः

काठिन्यस्तर:
300-399

श्रेयोऽङ्का: - 4
होरा: - 60

प्रधान: पाठ्यक्रम: (Major) 4.1: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (द्वितीयाध्याये प्रथम: पाद:)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. तर्कप्रस्थानस्याध्ययनम्।
2. श्रुतिवाक्यानां समन्वय: कथं साधितव्य इति ज्ञानप्रदानम्।
3. ब्रह्मसूत्रार्थविषये नूतन-मौलिकविचाराणां प्रदानम्।

अधिगमस्य परिणामा: (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्रा: :–

1. तर्कप्रस्थानस्याध्येतारो भवितार:।
2. श्रुतिवाक्यानां समन्वय: कथं साधितव्य इति ज्ञास्यन्ति।
3. ब्रह्मसूत्रार्थविषये नूतनं मौलिकञ्च विचारं प्राप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्क: (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्का: (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यास: (Practical/Practice)	
प्रधान: पाठ्यक्रम: (Major) 4.1	ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (द्वितीयाध्याये प्रथम: पाद:)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्विति: १. २.१.१ त: २.१.११ पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्क: १**

- स्मृत्यधिकरणम्।
- विलक्षणत्वाधिकरणम्।

अन्विति: २. २.१.१२ त: २.१.२४ पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्क: १**

- शिष्टाऽपरिग्रहाधिकरणम्।
- भोक्त्रापत्त्यधिकरणम्।
- अनन्यत्वाधिकरणम्।
- भेदनिर्देशाधिकरणम्।

अन्विति: ३. २.१.२५ त: २.१.३२ पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्क: १**

- उपसंहारदर्शनाधिकरणम्।

- कृत्स्नप्रसक्त्यधिकरणम्।
- सर्वोपेताधिकरणम्।

अन्वितिः ४. २.१.३३ तः २.१.३७ पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- प्रयोजनवत्त्वाधिकरणम्।
- वैषम्यनैर्घण्याधिकरणम्।
- सर्वधर्मोपपत्त्यधिकरणम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदास, साधुः, (2022), *ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः
300-399

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.2: ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (द्वितीयाध्याये द्वितीयः पादः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. तर्कप्रस्थानस्याध्ययनम्।
2. श्रुतिवाक्यानां समन्वयः कथं साधितव्य इति ज्ञानप्रदानम्।
3. ब्रह्मसूत्रार्थविषये नूतनं मौलिकञ्च विचारप्रदानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :–

1. तर्कप्रस्थानस्याध्येतारः भविष्यन्ति।
2. श्रुतिवाक्यानां समन्वयः कथं साधितव्य इति ज्ञास्यन्ति।
3. ब्रह्मसूत्रार्थविषये नूतनं मौलिकञ्च विचारं प्राप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.2	ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम् (द्वितीयाध्याये द्वितीयः पादः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. (२.२.१ – २.२.१०) **श्रेयोऽङ्कः १**

- रचनानुपपत्त्यधिकरणम्।

अन्वितिः २. (२.२.११ – २.२.१७) **श्रेयोऽङ्कः १**

- महद्दीर्घाधिकरणम्।

अन्वितिः ३. (२.२.१८ – २.२.३१) **श्रेयोऽङ्कः १**

- समुदायाधिकरणम्।
- अभावाधिकरणम्।

अन्वितिः ४. (२.२.३२ – २.२.४५) **श्रेयोऽङ्कः १**

- सर्वथाऽनुपपत्त्यधिकरणम्।
- एकस्मिन्नसम्भवाधिकरणम्।

- पत्यधिकरणम्।
- उत्पत्त्यसम्भवाधिकरणम्।

निर्धारिता: ग्रन्था: (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदासः साधुः, (२०२२), *ब्रह्मसूत्रस्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः
300-399

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.3: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (प्रमाणलक्षणमारभ्य उपमानाऽन्तम्)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शने प्रतिपादितानां प्रमाणानामध्ययनम्।
2. प्रमाणविषये नूतनं चिन्तनम्।
3. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य दर्शनान्तरैः सह प्रमाणविषये विमर्शनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शने प्रतिपादितानां प्रमाणानामध्ययनयुक्ताः भविष्यन्ति।
2. प्रमाणविषये नूतनं चिन्तनं प्राप्स्यन्ति।
3. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य दर्शनान्तरैः सह प्रमाणविषये विमर्शं कर्तुं समर्थाः भविष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.3	स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (प्रमाणलक्षणमारभ्य उपमानाऽन्तम्)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. प्रमाणधारा (प्रमाणलक्षणादि (४.१ – ४.१.३) **श्रेयोऽङ्कः १**

- प्रमाणलक्षणम्।
- ज्ञानाऽविनाभावी ह्यात्मा।
- लक्षणदोषाः।

अन्वितिः २. प्रमाणधारा (प्रत्यक्षप्रमाणम्) (४.२ – ४.२.२) **श्रेयोऽङ्कः १**

- प्रत्यक्षद्वैविध्यम्।
- स्मृतिनिरूपणम्।

अन्वितिः ३. प्रमाणधारा (अनुमानप्रमाणम्) (४.३ – ४.३.४.५) **श्रेयोऽङ्कः १**

- अनुमानम्।
- व्याप्तिः।

- हेत्वाभासाः।

अन्वितिः ४. प्रमाणधारा (उपमानप्रमाणम्) (४.४ – ४.४.३) **श्रेयोऽङ्कः १**

- उपनिषत्सूपमानप्रयोगः।
- गीतासूपमानप्रयोगः।
- वचनामृतेषूपमानप्रयोगः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदास, साधुः, (2022), स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ,

काठिन्यस्तरः 400-499

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.4 अक्षरपुरुषोत्तमदर्शने पञ्चतत्त्वविचारः (शोधविषयः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. वेदान्तदर्शनेषु अभिनवदर्शनस्य परिचयप्रदानम्।
2. जीव-ईश्वर-माया-ब्रह्म-परब्रह्मेति नित्यतत्त्वानाम् अवबोधनम्।
3. अभिनवभाष्यमतस्य परिज्ञानम्।
4. वेदान्तदर्शनान्तरैः सह तौलनिकमध्ययनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. वेदान्तदर्शनेषु अभिनवदर्शनस्य परिचयं प्राप्स्यन्ति।
2. जीव-ईश्वर-माया-ब्रह्म-परब्रह्मेत्यादीनां नित्यतत्त्वानां सुस्पष्टं ज्ञानं प्राप्स्यन्ति।
3. अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति।
4. वेदान्तदर्शनान्तरैः सह तौलनिकमध्ययनं कर्तुं सक्षमाः भविष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.4	अक्षरपुरुषोत्तमदर्शने पञ्चतत्त्वविचारः (शोधविषयः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. **श्रेयोऽङ्कः १**

- परब्रह्मतत्त्वज्ञानम्।

अन्वितिः २. **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मतत्त्वज्ञानम्।

अन्वितिः ३. **श्रेयोऽङ्कः १**

- मायातत्त्वज्ञानम्।

अन्वितिः ४. **श्रेयोऽङ्कः १**

- जीवः ईश्वरश्च इति तत्त्वद्वयज्ञानम्।

निर्धारिता: ग्रन्था: (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदासः, साधुः, (२०२२), प्रस्थानत्रयस्वामिनारायणभाष्याणि, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।
2. भद्रेशदासः, साधुः, (२०२२), स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।
3. ब्रह्ममननदासः, साधुः, (सम्पादकः), (२०२२), वचनामृतसङ्ग्रहः, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।
4. महन्तस्वामिमहाराजः, (लेखकः), भद्रेशदासः, साधुः, (भाष्यकारः), (२०२०), सत्सङ्गदीक्षा, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः
400-499

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.5 स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (शब्दप्रमाणमारभ्य प्रकरणाऽन्तम्)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शने प्रतिपादितानां प्रमाणानामध्ययनम्।
2. प्रमाणविषये नूतनं चिन्तनम्।
3. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य दर्शनान्तरैः सह प्रमाणविषये विमर्शनम्।
4. ख्यातिविषये नूतनाभिगमज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :–

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शने प्रतिपादितानां प्रमाणानामध्ययनयुक्ताः भविष्यन्ति।
2. प्रमाणविषये नूतनं चिन्तनं प्राप्स्यन्ति।
3. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य दर्शनान्तरैः सह प्रमाणविषये विमर्शं कर्तुं समर्थाः भविष्यन्ति।
4. ख्यातिविषये नूतनाभिगमज्ञानं प्राप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.5	स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (शब्दप्रमाणमारभ्य प्रकरणाऽन्तम्)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. प्रमाणधारा (४.५ – ४.५.५) **श्रेयोऽङ्कः १**

- वेदविमर्शः।
- वेदाङ्गानि।
- शास्त्रप्रामाण्यविवेकः।
- वचनामृतवैशिष्ट्यम्।

अन्वितिः २. प्रमाणधारा (४.५.६ – ४.५.११) **श्रेयोऽङ्कः १**

- पदवाक्यादिविमर्शः।
- शक्तिनिरूपणम्।
- लक्षणावर्णनम्।

- शक्तिनिर्णयः।
- लौकिकवैदिकशब्दयोर्विशेषः।

अन्वितिः ३. प्रमाणधारा (४.५.१२ – ४.५.१५) **श्रेयोऽङ्कः १**

- शब्दस्य प्राधान्यम्।
- अलौकिकार्थेऽनुमानस्याऽकिञ्चित्करत्वम्।
- शास्त्रशब्दार्थनिर्णये गुरोरावश्यकता।
- अक्षरब्रह्मगुरोर्बलीयस्त्वम्।

अन्वितिः ४. प्रमाणधारा (४.६ – ४.१०.६) **श्रेयोऽङ्कः १**

- अर्थापत्तिः।
- अनुपलब्धिः।
- सम्भवः।
- ऐतिह्यम्।
- ख्यातिविमर्शः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदास, साधुः, (2022), *स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 400-499

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.6: बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (चतुर्थोऽध्यायः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. परमात्मनः सर्वान्तर्यामित्वज्ञानम्।
2. अक्षरब्रह्मणा सह ऐक्यमित्यादिविषयाणाम् अध्ययनम्।
3. नूतनदर्शनदृष्ट्या बृहदारण्यकोपनिषदः परिज्ञानम्।
4. अभिनवभाष्यमतस्य परिज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. परमात्मनः सर्वान्तर्यामित्वं ज्ञास्यन्ति।
2. अक्षरब्रह्मणा सह ऐक्यमित्यादिविषयाणाम् अध्ययनं भविष्यन्ति।
3. नूतनदर्शनदृष्ट्या बृहदारण्यकोपनिषदो ज्ञानं प्राप्स्यन्ति।
4. अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.6	बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम् (चतुर्थोऽध्यायः)	4	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. चतुर्थाध्याये प्रथमं ब्राह्मणम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- जनक-याज्ञवल्क्यसंवादः।
- ब्रह्मदृष्टिः।
- मुक्तिः।

अन्वितिः २. चतुर्थाध्याये द्वितीयं ब्राह्मणम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- परमात्मस्वरूपम्।

अन्वितिः ३. चतुर्थाध्याये तृतीयं ब्राह्मणम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अवस्थाः।

- मुक्तिः।

अन्वितिः ४. चतुर्थाध्याये चतुर्थपञ्चमषष्ठब्राह्मणानि। श्रेयोऽङ्कः १

- उपसंहारः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदासः, साधुः, (२०२२), *बृहदारण्यकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः
400-499

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.7: अक्षरब्रह्मतत्त्वस्य स्वरूपचतुष्टयम् (शोधविषयः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. वेदान्तदर्शनेषु अभिनवदर्शनस्य परिचयप्रदानम्।
2. अक्षरब्रह्मतत्त्वस्य अवबोधनम्।
3. अभिनवभाष्यमतस्य परिज्ञानम्।
4. वेदान्तदर्शनान्तरैः सह तौलनिकमध्ययनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. वेदान्तदर्शनेषु अभिनवदर्शनस्य परिचयं प्राप्स्यन्ति।
2. अक्षरब्रह्मतत्त्वस्य विषयवस्तु सम्यग् ज्ञास्यन्ति।
3. अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति।
4. वेदान्तदर्शनान्तरैः सह तौलनिकमध्ययनं कर्तुं सक्षमाः भविष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.7	अक्षरब्रह्मतत्त्वस्य स्वरूपचतुष्टयम् (शोधविषयः)	4	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मतत्त्वपरिचयः।

अन्वितिः २. **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मणः चिदाकाशस्वरूपम्।

अन्वितिः ३. **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मणः धामस्वरूपम्।

अन्वितिः ४. **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मणः धामस्थसेवकस्वरूपं, गुरुस्वरूपञ्च।

निर्धारिता: ग्रन्था: (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदासः, साधुः, (२०२२), प्रस्थानत्रयस्वामिनारायणभाष्याणि, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।
2. भद्रेशदासः, साधुः, (२०२२), स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।
3. ब्रह्ममननदासः, साधुः, (सम्पादकः), (२०२२), वचनामृतसङ्ग्रहः, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।
4. महन्तस्वामिमहाराजः, (लेखकः), भद्रेशदासः, साधुः, (भाष्यकारः), (२०२०), सत्सङ्गदीक्षा, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 400-499

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.8: गीतास्वामिनारायणभाष्ये ब्रह्मतत्त्वविचारः (शोधविषयः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. वेदान्तदर्शनेषु अभिनवदर्शनस्य परिचयप्रदानम्।
2. गीताज्ञानस्य अवबोधनम्।
3. अभिनवभाष्यमतस्य परिज्ञानम्।
4. वेदान्तदर्शनान्तरैः सह तौलनिकमध्ययनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. वेदान्तदर्शनेषु अभिनवदर्शनस्य परिचयं प्राप्स्यन्ति।
2. गीताज्ञानस्य सारं सम्यग् ज्ञास्यन्ति।
3. अभिनवभाष्यमतं ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति।
4. वेदान्तदर्शनान्तरैः सह तौलनिकमध्ययनं कर्तुं सक्षमाः भविष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रधानः पाठ्यक्रमः (Major) 4.8	गीतास्वामिनारायणभाष्ये ब्रह्मतत्त्वविचारः (शोधविषयः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. **श्रेयोऽङ्कः १**

- गीतास्वामिनारायणभाष्यपरिचयः।

अन्वितिः २. **श्रेयोऽङ्कः १**

- गीतास्वामिनारायणभाष्यस्य १-६ अध्यायेषु ब्रह्मतत्त्वविचारः।

अन्वितिः ३. **श्रेयोऽङ्कः १**

- गीतास्वामिनारायणभाष्यस्य ७-१२ अध्यायेषु ब्रह्मतत्त्वविचारः।

अन्वितिः ४. **श्रेयोऽङ्कः १**

- गीतास्वामिनारायणभाष्यस्य १३-१८ अध्यायेषु ब्रह्मतत्त्वविचारः।

निर्धारिता: ग्रन्था: (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदासः, साधुः, (२०२२), प्रस्थानत्रयस्वामिनारायणभाष्याणि, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।
2. भद्रेशदासः, साधुः, (२०२२), स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।
3. ब्रह्ममननदासः, साधुः, (सम्पादकः), (२०२२), वचनामृतसङ्ग्रहः, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।
4. महन्तस्वामिमहाराजः, (लेखकः), भद्रेशदासः, साधुः, (भाष्यकारः), (२०२०), सत्सङ्गदीक्षा, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

प्रथमवर्षः
(गौणपाठ्यक्रमाः)

काठिन्यस्तरः
100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 1.क.1: अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य गुरुपरम्पराज्ञानम्।
2. स्वामिनारायणसम्प्रदायस्य प्रामाणिकम् ऐतिह्यस्य ज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्य गुरुपरम्परायाः ज्ञातारो भविष्यन्ति।
2. स्वामिनारायणसम्प्रदायस्य प्रामाणिकम् ऐतिह्यं ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 1.क.1:	अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. सम्प्रदायपरिचयः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- भगवान् स्वामिनारायणः।
- अक्षरब्रह्मगुरुपरम्परा।
- सद्गुणसत्कार्यादिकम्।

अन्वितिः २. सम्प्रदायेतिहासः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- भगवान् स्वामिनारायणः।
- अक्षरब्रह्मगुरुपरम्परा।
- सद्गुणसत्कार्यादिकम्।

अन्वितिः ३. दर्शनोद्भवक्रमः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- पञ्चतत्त्वप्रबोधनम्।
- अक्षरब्रह्मपरिचयः।
- साधनमुक्त्यादिविवरणम्।

अन्वितिः ४. गुरुपरम्परा एवं दर्शनप्रसारप्रकारः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मगुणातीतानन्दस्वामिद्वारा परब्रह्मपरिचयः।
- भगतजीमहाराजद्वारा अक्षरब्रह्मपरिचयः।
- शास्त्रिजीमहाराजद्वारोपासनमन्दिरनिर्माणम्।
- साप्ताहिकसभादिकम्।
- भाष्यनिर्माणादिकम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. भद्रेशदासः, साधुः, (२०२५) अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनेतिहासः, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।
2. भद्रेशदासः, साधुः, (२०२५), भगवान श्री स्वामिनारायण: वैदिक दर्शन एवं सनातन भक्ति परंपरा के प्रणेता, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 1.क.2: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१-४ अध्यायाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अर्जुनविषादहेतुविषये तन्निवारणविषये चाऽध्ययनम्।
2. योगः धर्मः चेत्यादिशब्दानामर्थगाम्भीर्यस्य परिचयप्रदानम्।
3. कर्मयोगस्य मर्मज्ञानम्।
4. स्थितप्रज्ञलक्षणानां योगिलक्षणानां च अवबोधनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अर्जुनविषादहेतुविषये तन्निवारणविषये चाऽध्ययनं करिष्यन्ति।
2. योगः धर्मः इत्यादिशब्दानामर्थगाम्भीर्यं प्राप्स्यन्ति।
3. कर्मयोगमर्म ज्ञास्यन्ति।
4. स्थितप्रज्ञलक्षणानां योगिलक्षणानां च ज्ञानं प्राप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 1.क.2	श्रीमद्भगवद्गीता-स्वामिनारायणभाष्यम् (१-४ अध्यायाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. सम्पूर्णः प्रथमोऽध्यायः, द्वितीयाध्याये विंशतिश्लोकपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अर्जुनस्य स्वजनासक्तिः मोहापादनञ्च।
- अर्जुनस्य शरणागतिः।
- परमात्मनः साङ्ख्योपदेशः।

अन्वितिः २. द्वितीयाध्याये एकविंशतितमश्लोकतः द्वितीयाऽध्यायपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- योगधर्मशब्दयोर्मीमांसा।
- नित्यसत्त्वस्थपदार्थवैशिष्ट्यम्।
- कर्मयोगरीतिः।
- स्थितप्रज्ञलक्षणानि।

अन्वितिः ३. तृतीयोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्मशब्दस्य नूतना परिभाषा।
- कर्मयोगनिरूपणम्।

अन्वितिः ४. चतुर्थोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अवतारसिद्धान्तः।
- परमात्मप्राकट्यरहस्यम्।
- ज्ञानिनो लक्षणानि।
- अभ्यासवैराग्यादिसाधनानि।
- ज्ञानयज्ञवैशिष्ट्यम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 100-199	श्रेयोऽङ्काः - 4 होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 1.क.3: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकस्य स्मृतिशास्त्रस्य परिचयप्रदानम्।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानाम् अवबोधनम्।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शनम्।
4. नित्यपूजापद्धतेश्च परिज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :–

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकस्य स्मृतिशास्त्रस्य परिचयं प्राप्स्यन्ति।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानां नूतनविचारान् ज्ञास्यन्ति।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शावकाशं प्राप्स्यन्ति।
4. नित्यपूजापद्धतिम् अवगमिष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 1.क.3	सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) १-२५ श्लोकाः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- सत्सङ्गलक्षणम्।
- सत्सङ्गाधिकारित्वम्।
- आश्रयदीक्षा।
- गुरुमहिमा।

अन्वितिः २. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) २६-५० श्लोकाः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- दुराचार-व्यसन-चौर्यत्यागः।
- अहिंसादिधर्माः।
- आत्मघातनिषेधः।
- भगवद्बलविचारः।

अन्वितिः ३. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) ५१-७५ श्लोकाः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- नित्यपूजापद्धतिः।
- सिद्धान्तसङ्क्षेपः।

अन्वितिः ४. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) ७६-१०० श्लोकाः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- गृहमन्दिरपूजा।
- गृहसभा।
- प्रतिष्ठारीतिः।
- एकता।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. महन्तस्वामिमहाराजः, (२०२०), *सत्सङ्गदीक्षा*, भाष्यकारः साधुः भद्रेशदासः, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

द्वितीयवर्षः

(गौणपाठ्यक्रमाः)

काठिन्यस्तरः
100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 2.क.1: वचनामृतसङ्ग्रहः (गढडाप्रथमप्रकरणतो लोयाप्रकरणपर्यन्तम्)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्याधारभूतग्रन्थस्य अध्ययनम्।
2. स्वामिनारायणसम्प्रदायस्य मूलप्रमाणानां परिज्ञानम्।
3. परमात्ममाहात्म्यपरिज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्याधारभूतग्रन्थस्थविषयान् अवगमिष्यन्ति।
2. स्वामिनारायणसम्प्रदायस्य सिद्धान्तानां मूलप्रमाणानि ज्ञास्यन्ति।
3. परमात्ममाहात्म्यस्य वर्णनं कर्तुं शक्ष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 2.क.1	वचनामृतसङ्ग्रहः (गढडाप्रथमप्रकरणतो लोयाप्रकरणपर्यन्तम्)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. गढडाप्रथमप्रकरणे १ तः ४० पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- पञ्चतत्त्वावबोधः।
- अक्षरब्रह्मसत्पुरुषमहिमा।
- सेवकरूपाऽक्षरब्रह्मणः परिचयः।

अन्वितिः २. गढडाप्रथमप्रकरणे ४१ तः ७६ पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- सत्पुरुषमाहात्म्यम्।
- अक्षरधामवर्णनम्।
- परमात्ममाहात्म्यम्।

अन्वितिः ३. गढडाप्रथमप्रकरणे ७७, ७८, कारियाणीप्रकरणे १ तः ८ पर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- परमात्ममाहात्म्यम्।

- परमात्मसुखम्।
- साधना।

अन्वितिः ४. कारियाणीप्रकरणस्य (९) नवमतः लोयाप्रकरणस्याऽष्टादशपर्यन्तम् (१८) श्रेयोऽङ्कः १

- स्नेहलक्षणम्।
- सङ्गशुद्धिः।
- उत्तमनिर्विकल्पनिश्चयः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. ब्रह्ममननदासः, साधुः, सम्पादकः, (२०२२) *वचनामृतसङ्ग्रहः*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः
100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 2.क.2: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (५-८ अध्यायाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. ज्ञानकर्मयोगयोरैक्यप्रतिपादनम्।
2. आत्मोद्धाररहस्यावबोधनम्।
3. परापरेतिसञ्ज्ञयोल्लिखितप्रकृतिद्वयविषये नूतनविचारवर्णनम्।
4. अक्षरब्रह्मविषये स्फुटमवबोधनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. ज्ञानकर्मयोगयोरैक्यं ज्ञास्यन्ति।
2. आत्मोद्धाररहस्यम् अवगमिष्यन्ति।
3. परापरेतिसञ्ज्ञयोल्लिखितप्रकृतिद्वयविषये नूतनविचारान् ज्ञास्यन्ति।
4. अक्षरब्रह्मविषये स्फुटमवबोधं प्राप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 2.क.2	श्रीमद्भगवद्गीता स्वामिनारायणभाष्यम् (५-८ अध्यायाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. पञ्चमोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ज्ञानयोग-कर्मयोगैक्यम्।
- ज्ञानयुक्त-कर्मयोगमाहात्म्यम्।
- ब्रह्मनिर्वाणम्।
- आत्मोद्धारः।

अन्वितिः २. षष्ठोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- योगाभ्यासः।
- योगिनः लक्षणानि।
- अभ्यासयोगः।

अन्वितिः ३. सप्तमोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- स्वरूपज्ञानमाहात्म्यम्।
- स्वरूपज्ञानवैविध्यम्।
- भक्तचातुर्विध्यम्।
- ज्ञानिनः श्रेष्ठता।

अन्वितिः ४. अष्टमोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरमेव ब्रह्म।
- स्मरणभक्तिः।
- अपुनरावृत्तिः।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 100 - 199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 2.क.3: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता १०१-२०० श्लोकाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकस्य स्मृतिशास्त्रस्य परिचयप्रदानम्।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानां नूतनविचारदृष्टिप्रापणम्।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शनम्।
4. साधनशुद्ध्यादेः ज्ञानप्रदानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकस्य स्मृतिशास्त्रस्य परिचयं प्राप्स्यन्ति।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानां नूतनविचारान् ज्ञास्यन्ति ।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शावकाशं प्राप्स्यन्ति।
4. साधनशुद्ध्यादेः ज्ञानं प्राप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 2.क.3	सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता १०१-२०० श्लोकाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) १०१-१२५ श्लोकपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- सिद्धान्तसङ्क्षेपः।
- सिद्धान्तप्रवर्तकाः।
- साधनशुद्धिः।

अन्वितिः २. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) १२६-१५० श्लोकपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- धर्ममर्म।
- भक्तिरीतिः।
- अन्तर्दृष्ट्याद्यनुसन्धानम्।

अन्वितिः ३. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) १५१-१७५ श्लोकपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- वैचारिकी साधना।
- वर्तनशुद्धिः।
- वाणीविवेकः।

अन्विति: ४. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) १७६-२०० श्लोकपर्यन्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- पारिवारिकसंस्कारः।
- स्त्रीपुरुषमर्यादा।
- धनव्यवहारः।

निर्धारिता: ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. महन्तस्वामिमहाराजः, भद्रेशदासः, साधुः भाष्यकारः, (२०२०), *सत्सङ्गदीक्षा*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

तृतीयवर्षः
(गौणपाठ्यक्रमाः)

काठिन्यस्तरः
100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 3.क.1: वचनामृतसङ्ग्रहः (पञ्चालाप्रकरणतो गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्याधारभूतग्रन्थस्य अभ्यसनम्।
2. स्वामिनारायणसम्प्रदायस्य सिद्धान्तेषु मूलप्रमाणानां परिज्ञानम्।
3. भक्तेर्लक्षणगौरवयोः ज्ञानप्रदानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनस्याधारभूतग्रन्थेन अवबुद्धाः भविष्यन्ति।
2. स्वामिनारायणसम्प्रदायस्थ-सिद्धान्तान्तानां मूलप्रमाणानि प्राप्स्यन्ति।
3. भक्तेर्लक्षणगौरवौ ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 3.क.1	वचनामृतसङ्ग्रहः (पञ्चालाप्रकरणतो गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. पञ्चालाप्रकरणम्, १ तः गढडामध्यप्रकरणपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- प्रत्यक्षपरमात्ममहिमा।
- निश्चयः।
- लक्ष्यम्।

अन्वितिः २. २३ तः गढडामध्यप्रकरणपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- साङ्ख्ययोगमर्म।
- ब्रह्मस्थितिमहिमा।
- भक्तेर्गौरवम्।
- भक्तलक्षणानि।

अन्वितिः ३. ६३ तः गढडाऽन्त्यप्रकरणपर्यन्तम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- सेवादिसाधनानि।

- परमात्ममाहात्म्यम्।
- अक्षरपुरुषोत्तमयोः समाना सेवा।
- सत्पुरुषे दृढा प्रीतिः।

अन्वितिः ४. गढडाऽन्त्यप्रकरणम्, १२ तः ग्रन्थसमाप्तिपर्यन्तम्। श्रेयोऽङ्कः १

- भक्तावगुणदर्शनत्यागः।
- परमात्मकर्तृत्वमतिः।
- भक्तौ पातिव्रत्यम्।

निर्धारिता: ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. ब्रह्ममननदासः, साधुः, सम्पादकः, (२०२२) *वचनामृतसङ्ग्रहः*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः
100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 3.क.2 कठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. परमात्मनः सर्वव्यापकत्वं सर्वकर्तृत्वमित्यादिविषयाणां परिज्ञानम्।
2. अक्षरब्रह्मणः परमात्मतो भेदः तथा तद्धामरूपत्वमित्यादिनूतनानां विचाराणां परिज्ञानम्।
3. ब्रह्मचर्यम्, अव्यक्तम् इत्यादिशब्दानां विशिष्टार्थावबोधनम्।
4. मुक्तिविषयकस्पष्टप्रतिपत्तिसम्पादनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. परमात्मनः सर्वव्यापकत्वं सर्वकर्तृत्वमित्यादिविषयां ज्ञास्यन्ति।
2. अक्षरब्रह्मणः परमात्मतो भेदः, तद्धामरूपत्वमित्यादयो नूतनान् विचारान् उपलप्स्यन्ते।
3. ब्रह्मचर्यम्, अव्यक्तम् इत्यादिशब्दानां विशिष्टान् अर्थान् ज्ञास्यन्ति।
4. मुक्तिविषयिणीं स्पष्टतामवाप्स्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 3.क.2	कठोपनिषत्स्वामिनारायण भाष्यम्	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. प्रथमा वल्ली। **श्रेयोऽङ्कः १**

- नाचिकेतमुपाख्यानम्।
- वरत्रययाचनम्।
- यमराजस्य प्रलोभनानि।
- नचिकेतसो वैराग्यम्।

अन्वितिः २. द्वितीया वल्ली। **श्रेयोऽङ्कः १**

- नचिकेतसः माहात्म्यम्।
- परमात्ममाहात्म्यम्।
- अक्षरधाममहिमा।
- परमात्मनः सर्वसंहारकत्वम्।

अन्वितिः ३. तृतीयचतुर्थवल्ल्यौ। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मणः सेतुरूपत्वम्।
- शरीररूपकविन्यासः।
- परमात्मनोऽक्षरतः परत्वम्।
- परमात्मनः सर्वनियामकत्वम्।

अन्वितिः ४. पञ्चमषष्ठवल्ल्यौ। **श्रेयोऽङ्कः १**

- परमात्मनः सर्वव्यापकत्वम्।
- परमात्मनः सर्वनियामकत्वम्।
- ब्रह्माक्षरस्य सर्वप्रकाशकत्वम्।
- नाचिकेतोपाख्यानमहिमा।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *ईशाद्यष्टोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः
100-199

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 3.क.3: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (९-१३ अध्यायाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. राजविद्याविषये परिज्ञानम्।
2. भक्तिमाहात्म्यावबोधनम्।
3. प्रियभक्तलक्षणानां परिचयप्रदानम्।
4. क्षेत्रक्षेत्रज्ञस्वरूपविषयस्य स्पष्टतासम्पादनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. राजविद्या एव ब्रह्मविद्या इति स्पष्टं अवगमिष्यन्ति।
2. भक्तिमाहात्म्यं ज्ञास्यन्ति।
3. प्रियभक्तलक्षणानि ज्ञात्वा तल्लक्षणानि स्वजीवनेऽपि आचरितुं शक्ष्यन्ति।
4. क्षेत्रक्षेत्रज्ञस्वरूपविषयं स्पष्टं ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रमुखः पाठ्यक्रमः (Minor) 3.क.3	श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायण भाष्यम् (९-१३ अध्यायाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. नवमोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- राजविद्यामाहात्म्यं वैविध्यञ्च।
- उपासनाभेदः।
- भक्तिवैविध्यम्।
- भक्तिमाहात्म्यम्।

अन्वितिः २. दशमोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- विभूतिज्ञानमहिमा।
- विभूतेः अनन्तत्वम्।

अन्विति: ३. एकादशोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- भगवतः विराट्स्वरूपदर्शनं तद्दौर्लभ्यञ्च।
- भक्तिमहत्ता।

अन्विति: ४. द्वादशत्रयोदशाध्यायौ। **श्रेयोऽङ्कः १**

- उपासनमीमांसा।
- प्रियभक्तलक्षणानि।
- क्षेत्रक्षेत्रज्ञज्ञानम्।
- परमात्मनः निर्लेपत्वम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

चतुर्थवर्षः
(गौणपाठ्यक्रमाः)

काठिन्यस्तरः
200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.1: सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता २०१-३१५ श्लोकाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकस्य स्मृतिशास्त्रस्य परिचयप्रदानम्।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानां नूतनदृष्टिसम्पादनम्।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शनानुसारं सर्वोपयोगिनो विधिनिषेधात्मकेन स्मृतिशास्त्रेण परिचिताः भविष्यन्ति।
2. वर्तमानसन्दर्भानुसारमाचारविचारप्रायश्चित्तानां नूतनविचारदृष्टिं प्राप्स्यन्ति।
3. स्मृत्यन्तरैः सह सत्सङ्गदीक्षायाः साधर्म्यं वैधर्म्यं चेति विमर्शनं करिष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.1	सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्योपेता २०१-३१५ श्लोकाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) २०१-२३० श्लोकाः। श्रेयोऽङ्कः १

- सञ्चालनविषयका धर्माः।
- बाल्यादिधर्माः।
- सङ्गविवेकः।

अन्वितिः २. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) २३१-२६० श्लोकाः। श्रेयोऽङ्कः १

- शास्त्रपठनम्।
- चातुर्मास्यव्रतादिकम्ष
- देवमन्दिरादीनामादरः।
- तीर्थयात्रा।

अन्वितिः ३. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) २६१-२८६ श्लोकाः। श्रेयोऽङ्कः १

- नियमपालनम्।

- प्रायश्चिदापत्कालधर्माः।
- परमात्मकर्तृत्वज्ञानम्।
- धर्मपालनस्य लाभः।
- त्यागिधर्माः।

अन्वितिः ४. सत्सङ्गदीक्षा (प्रमुखभाष्यसहिता) २८७-३१५ श्लोकाः। श्रेयोऽङ्कः १

- उपसंहारः।
- सर्वहितार्थं प्रार्थना।
- ग्रन्थपूर्णाहूतिः।
- ग्रन्थसमर्पणम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. महन्तस्वामिमहाराजः भद्रेशदासः, साधुः, (भाष्यकारः) सत्सङ्गदीक्षा, (२०२०), अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः
200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.2: मुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. ब्रह्मविद्यापरम्पराऽवबोधनम्।
2. विद्याद्वयपरिचयप्रदानम्।
3. ब्रह्मविद्याव्याख्यायां नूतनविचारप्रतिपादनम्।
4. ब्रह्माक्षरस्य जगत्कर्तृत्वं, परमात्मधामरूपत्वं, परमात्मसेवकरूपत्वं, गुरुरूपत्वं चेत्यादिविषयाणां परिज्ञानम्।
5. परमात्मनो ह्यक्षरात् परत्वं, सर्वव्यापकत्वमित्यादिविषयाणां स्पष्टमुपपादनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. ब्रह्मविद्यापरम्पराऽवबोधिताः भविष्यन्ति।
2. विद्याद्वयपरिचयं प्राप्स्यन्ति।
3. ब्रह्मविद्याव्याख्यायां नूतनविचारान् अवगमिष्यन्ति।
4. ब्रह्माक्षरस्य जगत्कर्तृत्वं, परमात्मधामरूपत्वं, परमात्मसेवकरूपत्वं, गुरुरूपत्वं चेत्यादिविषयान् ज्ञास्यन्ति।
5. परमात्मनो ह्यक्षरात् परत्वं, सर्वव्यापकत्वमित्यादिविषयान् स्पष्टं ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/ Practice)	
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.2	मुण्डकोपनिषत्स्वामिनारायण भाष्यम्	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. प्रथममुण्डकम्। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्मविद्यापरम्परा।
- अक्षरब्रह्मस्वरूपवर्णनम्।
- गुरुसेवनमहिमा।
- ब्रह्मविद्यालक्षणम्।

अन्वितिः २. द्वितीये मुण्डके प्रथमखण्डः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- परमात्मनोऽक्षरात्परत्वम्।
- परमात्मनः जगत्कर्तृत्वम्।

- परमात्मनो व्यापकत्वम्।

अन्विति: ३. द्वितीये मुण्डके द्वितीयखण्डः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मणश्चातुर्विध्यम्।
- धामरूपाक्षरब्रह्म लक्ष्यम्।
- परमात्मसाक्षात्कारः।
- ब्रह्मणः सर्वव्यापकत्वम्।

अन्विति: ४. (तृतीयमुण्डकम्) **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्माक्षरस्याऽनश्वत्वम्।
- मुक्तस्थितिनिरूपणम्।
- मुक्तसामर्थ्यम्।
- ब्रह्मसाक्षात्कारार्थं ब्रह्मज्ञानस्यानिवार्यत्वम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *ईशाद्यष्टोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.3: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (मङ्गलाऽक्षरब्रह्मधारे)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शननिरूपकवादग्रन्थस्य अध्ययनम्।
2. अक्षरब्रह्मतत्त्वस्यावबोधनम्।
3. प्रस्थानचतुष्टयशास्त्रसन्दर्भानुसारं परिज्ञानम्।
4. प्रस्थानचतुष्टयशास्त्रेषु उल्लिखित-अक्षरब्रह्मस्वरूपस्य कारिकाभिः समासेन ज्ञानसम्पादनम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. अक्षरपुरुषोत्तमदर्शननिरूपकवादग्रन्थस्थ विषयान् ज्ञास्यन्ति।
2. दर्शनेऽस्मिन् प्रतिपादिताक्षरब्रह्मतत्त्वस्यावबोधं प्रस्थानचतुष्टयशास्त्रसन्दर्भानुसारं स्फुटं ज्ञास्यन्ति।
3. प्रस्थानचतुष्टयशास्त्रेषु उल्लिखितम् अक्षरब्रह्मनिरूपणं कारिकाभिः समासेन ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
गौणः पाठ्यक्रमः (Major) 4.क.3	स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (मङ्गलाऽक्षरब्रह्मधारे)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. मङ्गलधारा। **श्रेयोऽङ्कः १**

- यज्ञपुरुषस्तवः।
- नारायणस्वरूपाभिध्यानम्।
- शास्त्रावतरणिका।
- सिद्धान्तसर्वस्वम्।
- सिद्धान्तसमाम्नायः।

अन्वितिः २. अक्षरब्रह्मधारा (२.१ तः २.१२ पर्यन्तम्) **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मोद्घोषः।
- अक्षरब्रह्मशब्दव्युत्पत्तिः।
- अक्षरब्रह्मप्रमाणानि।

- अक्षरब्रह्मलक्षणम्।

अन्विति: ३. अक्षरब्रह्मधारा (२.१३ तः २.१५.२.१५ पर्यन्तम्) **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्मपरब्रह्मसम्बन्धः।
- अक्षरब्रह्मणोऽन्वयव्यतिरेकित्वे।
- अक्षरब्रह्मणश्चतुर्विधता।

अन्विति: ४. अक्षरब्रह्मधारा (२.१५.३ तः धाराऽन्तपर्यन्तम्) **श्रेयोऽङ्कः १**

- धामस्थसेवकरूपमक्षरं ब्रह्म।
- गुरुरूपमक्षरं ब्रह्म।
- प्रस्थानचतुष्टयेऽक्षरब्रह्मघोषः।

निर्धारिता: ग्रन्था: (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः
200-299

श्रेयोऽङ्काः - 4
होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.4: स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (परब्रह्मधारा)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. श्रुतिस्मृत्यादिशास्त्रैः प्रोक्तं परब्रह्मस्वरूपं ससन्दर्भमवबोधनम्।
2. परब्रह्मणो ब्रह्माक्षरात् परत्वं तदाधारत्वं तन्नियामकत्वमित्यादिविषये नूतनविचारप्रापणम्।
3. परब्रह्मणः प्रत्यक्षस्वरूपस्य विषये शास्त्रसन्दर्भपुरस्सरं स्पष्टताप्रदानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. श्रुतिस्मृत्यादिशास्त्रैः प्रोक्तं परब्रह्मस्वरूपं ससन्दर्भमवबोद्धुं शक्ष्यन्ति।
2. परब्रह्मणो ब्रह्माक्षरात् परत्वं, तदाधारत्वं, तन्नियामकत्वमित्यादिविषये नूतनान् विचारान् प्राप्स्यन्ति।
3. परब्रह्मणः प्रत्यक्षस्वरूपस्य विषये शास्त्रसन्दर्भपुरस्सरं स्पष्टं अवगमिष्यन्ति।

श्रेयोऽङ्कप्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः Practical/ Practice	
गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.4	स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा (परब्रह्मधारा)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. परब्रह्मधारा (मङ्गलादारभ्य ३.२.८ पर्यन्तम्) **श्रेयोऽङ्कः १**

- परब्रह्मण एकत्वाऽद्वितीयत्वे।
- परब्रह्मण उपादानत्वेऽपि निर्विकारित्वम्।
- परब्रह्मणः परत्वम्।
- परब्रह्मणः सच्चिदानन्दत्वम्।
- परब्रह्मणः परमानन्दवत्त्वं परमसुखप्रदातृत्वं च।

अन्वितिः २. परब्रह्मधारा (३.२.९ तः ३.२.१२ पर्यन्तम्) **श्रेयोऽङ्कः १**

- परब्रह्मणः कर्तृत्वम्।
- परब्रह्मणः सर्वज्ञत्वम्।
- परब्रह्मणो व्यापकत्वम्।
- परब्रह्मणः सर्वाधारत्वम्।

अन्वितिः ३. परब्रह्मधारा (३.२.१३ तः ३.२.१६.१ पर्यन्तम्) **श्रेयोऽङ्कः १**

- परब्रह्मणोऽन्वयव्यतिरेकित्वे।
- परब्रह्मणः सगुणत्वनिर्गुणत्वे।
- परब्रह्मणः साकृतिकत्वम्।
- परब्रह्मणः सर्वोपरित्वम्।

अन्वितिः ४. परब्रह्मधारा (३.२.१७ तः प्रकरणान्तम्) **श्रेयोऽङ्कः १**

- परब्रह्मणः प्रत्यक्षत्वम्।
- अवतारसिद्धान्तः।
- परब्रह्मणो दिव्यत्वम्।

निर्धारिता: ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *स्वामिनारायणसिद्धान्तसुधा*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।

काठिन्यस्तरः 200-299	श्रेयोऽङ्काः - 4 होराः - 60

गौणः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.5: श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम् (१४-१८ अध्यायाः)

पाठ्यक्रमस्य उद्देश्यानि (Course Objectives)

1. गुणातीतलक्षणानि, दैवासुरसम्पत्तिरित्यादीनां परिचयप्रदानम्।
2. संसारवृक्षः तन्मूलोच्छेदनोपायश्च, पुरुषोत्तमस्य क्षराक्षरपरत्वमित्यादिविषयाणाञ्च परिज्ञानम्।
3. परब्रह्मभक्तये ब्रह्मभूतत्वमनिवार्यमित्यादिरूपेण गीताराद्धान्तस्य परिज्ञानम्।

अधिगमस्य परिणामाः (Learning Outcomes): अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययनादनन्तरं छात्राः :-

1. गुणातीतलक्षणानि, दैवासुरसम्पत्तिरित्यादीनां परिचयं प्राप्स्यन्ति।
2. संसारवृक्षः, तन्मूलोच्छेदनोपायः, पुरुषोत्तमस्य क्षराक्षरपरत्वमित्यादिविषयान् ज्ञास्यन्ति।
3. परब्रह्मभक्तये ब्रह्मभूतत्वमनिवार्यमित्यादिरूपेण गीतासिद्धान्तं ज्ञास्यन्ति।

श्रेयोऽङ्प्रारूपम् (Credit Framework)

पाठ्यक्रमकूटाङ्कः (Course Code)	पाठ्यक्रमशीर्षकम् (Course Title)	पाठ्यक्रमस्य श्रेयोऽङ्कविभाजनम् (Credit Distribution of the Course)			श्रेयोऽङ्काः (Credits)
		व्याख्यानम् (Lecture)	अनुशिक्षणम् (Tutorial)	प्रशिक्षणम्/अभ्यासः (Practical/Practice)	
प्रमुखः पाठ्यक्रमः (Minor) 4.क.5	श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायण भाष्यम् (१४-१८ अध्यायाः)	04	0	0	04

पाठ्यक्रमविवरणम् (Details of Course)

अन्वितिः १. चतुर्दशऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- अक्षरब्रह्मनिरूपणम्।
- गुणातीतलक्षणानि।
- परमात्मनः सर्वप्रतिष्ठात्वम्।

अन्वितिः २. पञ्चदशोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- संसारवृक्षरूपणम्।
- परमात्मनः क्षराऽक्षरतः परत्वम्।

अन्वितिः ३. षोडशसप्तदशौ अध्यायौ। **श्रेयोऽङ्कः १**

- दैवासुरसम्पत्तिवर्णनम्।
- श्रद्धात्रयविभागः।

- आहारादीनां विभागः।

अन्वितिः ४. अष्टादशोऽध्यायः। **श्रेयोऽङ्कः १**

- ब्रह्मणस्त्रिविधा स्मृतिः।
- सर्वकर्मकारणोक्तिः।
- ब्रह्मभूतत्वस्य परभक्तिलाभः।
- प्रत्यक्षपरमात्माऽऽश्रयः।
- गीताशास्त्रमाहात्म्यम्।

निर्धारिताः ग्रन्थाः (Essential/Recommended Readings/Texts)

1. साधुभद्रेशदासः, (२०२२), *श्रीमद्भगवद्गीतास्वामिनारायणभाष्यम्*, अहमदाबाद : स्वामिनारायण अक्षरपीठ।